

Zpravodaj

Smiřic, Rodova a Holohlav

číslo 1

červen 2014

Vlak mezi domy U Jordánu? Tohle také není fotomontáž! Vzadu smiřické paneláky a konec ulice Kršovka. Ukázku toho, co dokáže optika fotoaparátu, nám zachytil Přemek Andrýs.

Z obsahu:

**Virtuální Univerzita
třetího věku a hvězdičky**
rozpoznávat souhvězdí není vůbec těžké

str. 11

Pokračování revitalizace parku
pět letos pokácených stromů bylo odstraněno
z bezpečnostních důvodů

str. 17

Výsledky fotografické soutěže
zvítězila fotografie Rostislava Hudečka
– pohled pod Tyršovým mostem

str. 26

Slovo starosty města Smiřice

Vážení občané,

dostává se Vám do rukou červnové číslo letošního Zpravodaje, a to znamená, že se blíží prázdniny a doba dovolených. Znamená to ale také, že letošní rok je v půli své cesty a mnohé se již událo.

Rozpočet města pro rok 2014 schválený zastupitelstvem v prosinci loňského roku se podařilo významně posílit rozpočtovou změnou v únoru letošního roku. Do města tak poputuje do oprav a investic zhruba 14 mil. Kč. Dalších více než 700 tis. Kč bylo zastupitelstvem schváleno na podporu spolků a sportovních organizací, působících především na území města.

K dnešnímu dni již byla dokončena a úspěšně zkolaudována budova čp. 17 na Palackého ulici, kde od 2. 6. 2014 začalo působit Obvodní oddělení PČR. Rovněž byla dokončena oprava fasády šaten na školním hřišti a instalace venkovní posilovny. Především mládež tak dostala k 10 letům fungování školního hřiště žádaný dárek. V měsíci červnu proběhne instalace nových oken na budově zdravotního střediska a v areálu bývalých jeslí bude rovněž ordinace dětského lékaře osazena novými okny.

Zastupitelé dali také zelenou instalaci kamerového systému v našem městě, který by měl spolu s novou služebnou OO PČR přispět ke zvýšení bezpečnosti. Jeden z našich zahradních malotraktorů John Deer funguje již 10 let, a tak jsme strojový park rozšířili o nového John Deera. Tento nový stroj disponuje i čelním nakladačem, díky kterému se efektivita práce zase o poznání zvýší.

V areálu bývalých stavebnin Trásák, kam jsme přemístili zázemí naší pracovní čety, připravujeme zateplení plechové haly. To by mělo zajistit bezproblémové startování techniky pro údržbu města i při výrazně minuvších zimních teplotách.

V areálu zámku byla zahájena obnova fasády na domě čp. 620 a v měsíci květnu bylo provedeno předláždění části nádvoří v prostoru před knihovnou. Na tyto opravy je využít výtěžek z prodeje bytů do osobního vlastnictví v domě čp. 620.

Za přispění dotace bude opravena propadlá část střechy tzv. konírny a ještě v letošním roce by mělo dojít k výměně oken domu čp. 621 v zámeckém areálu. Zámecká kaple se letos na podzim konečně dočká nového nátěru fasády, na který město obdrželo dotaci z ministerstva kultury.

Chodníky v části ulice Nývltova a nedodělaná strana chodníků ulice Fučíkova budou přeloženy a každý stávající vjezd bude jako v případě předchozích celkových rekonstrukcí opatřen zámkovou dlažbou. Významné prostředky by měly být letos umístěny do vybudování nových parkovacích kapacit v centru města v ulici Jiráskova. Na úrovni pozemních komunikací by se měl i Rodov dočkat posunu v podobě nové části chodníku z kopce směrem do obce.

Kromě nové fasády na služebné OO PČR a na kapli bychom ještě rádi na Palackého ulici opravili fasádu čp. 27 – Sluníčko a čp. 28 – bývalé stavebniny Trásák. Město rovněž podpoří vznik veterinární ambulance v ulici Mlýnská investicí do pláště budovy bývalého výměníku. Na písníku Obora bude provedena celková rekonstrukce lávky tak, aby se lávka stala opět bezpečnou součástí procházkových tras.

Tolik k aktuálnímu letošnímu dění v našem městě. Závěrem mi dovolte popřát Vám hezké léto a klidné prožití dovolených.

Luboš Tuzar, starosta města

Slovo tajemnice města Smiřice

Vážení občané,

čas letí a ráda bych rekapitulovala dění na úřadu v uplynulém období. Došlo k personální obměně na pozici kulturního pracovníka – museli jsme se, ač neradi, rozloučit s paní Hejzlarovou, která našla odpovídající zaměstnání ve svém bydlišti, a tak jsme museli hledat náhradu. Také naše pracovní četa byla vzhledem k nemocnosti posílena a přijali jsme i několik brigádníků na sezónní práce.

V souvislosti s ukončením podpory Windows XP prošly v dubnu úřad, knihovna i městská policie velkou obměnou počítačového vybavení a byl zajištěn odpovídající software tak, aby byla eliminována možná bezpečnostní rizika. Zároveň úřad prochází auditem, který je součástí procesu, na základě kterého bychom měli v letošním roce získat nový atest dlouhodobého řízení informačních systémů veřejné správy. Tento atest je vydáván na dobu 5 let a osvědčuje shodu s požadavky zákona č. 365/2000 Sb.

V polovině dubna úspěšně skončil druhý semestr Virtuální univerzity 3. věku. Stávající studenty i nové zájemce přivítáme opět ve středu 1. října na první přednášce tématu Umění rané renesance v Itálii.

Jako každý rok zabezpečujeme průběh voleb – v květnu volby do Evropského parlamentu, na podzim volby do zastupitelstva města. V příštím volebním období dochází ke změně v počtu členů zastupitelstva – vzhledem k poklesu počtu obyvatel města pod 3 000 budeme volit o dva členy méně.

Dovolte mi na závěr popřát všem krásné léto a dobrou pohodu.

Mgr. Věra Hottmarová, tajemnice města

Zprávy z matriky

VÍTÁNÍ OBČÁNKŮ

Dne 25. ledna 2014 se v Erbovním sále ve Smiřicích konalo vítání nových občánků ze Smiřic a Holohlav, kterého se zúčastnily děti: Jan Kopecký, Daniel Středa, Martin Koutník, Daniel Kovačík, Tomáš Radil, Filip Štěrba, Dominik Dvorský, Nikola Pilnáčková, Vanessa Vlasáková, Ondřej Šolc, Valérie Prášková a Matyáš Kroulík.

Všechny děti byly zapsány do Pamětní knihy města Smiřice a obce Holohlav.

ŽIVOTNÍ JUBILEA

80 let

Věra Košková, Miloslava Matoušová a Květoslav Menger (všichni v březnu 2014)

85 let

Maximilián Maláč a Zdeňka Rolová (v dubnu 2014)

90 let

V prosinci 2013 oslavila 90. narozeniny rodačka ze Smiřic paní Jarmila Novotná, která žije v současné době v Domově důchodců na Novém Hradci Králové. K významnému životnímu jubileu přejí do dalších let mamince pevné zdraví, hodně štěstí, spokojenosti a životní pohody dcera s manželem a synové s manželkami.

Jubilantům gratulujeme a přejeme do dalších let mnoho spokojenosti v kruhu rodinném.

SŇATKY (prosinec 2013 – květen 2014)

6. 12. Erbovní sál Zdeněk Krpata, Hradec Králové
Dana Kuchařová, Hradec Králové

21. 2. kaple Zjevení Páně Martin Chmelař, Střezetice
Šárka Nepokojová, Smiřice

21. 3. Erbovní sál Bohuslav Lacko, Smiřice
Markéta Hejzlarová, Smiřice

4. 4. kaple Zjevení Páně Lukáš Berger, Černilov
Lucie Červenková, Praha

5. 4. kaple Zjevení Páně Petr Rychlovský, Lomnice nad Popelkou
Michaela Suchá, Praha

25. 4. Erbovní sál Tomáš Marek, Smiřice
Klára Jaklová, Stanovice

Ladislav Pongó, Smiřice
Marie Sladká, Smiřice

26. 4. kaple Zjevení Páně Marek Pomezny, Jaroměř
Dana Hrabětová, Jesenice

Ladislav Novák, Dolní Dobrouč
Jana Hvězdová, Králova Lhota

3. 5. kaple Zjevení Páně Václav Mareš, Hradec Králové
Helena Němcová, Třebechovice p. Orebem

Všem novomanželům upřímně blahopřejeme.

Z NAŠICH ŘAD ODEŠLI

listopad 2013 Jana Prokopová

prosinec 2013 Vlasta Adámková, Josef Čeněk,
Hana Halamová, Alena Mengerová,
Hana Syrová, Marie Tiralová

leden 2014 Václav Křížala, Karel Pácalt

únor 2014 Jiří Brandejs, Josef Novotný, Karel Novák,
Olga Nováková

březen 2014 Vladislav Hofman, Josef Vašátko

květen 2014 Jiří Melich, Jiří Rol, Rudolf Zákavský

Děkujeme všem za poskytnutí souhlasu se zveřejněním zde uvedených údajů do společenské rubriky.

Etela Koldrtová, matrikářka

Zprávy z Obecního úřadu Holohlav

V HOLOHLAVECH UŽ ZASE HNÍZDÍ ČÁPI

Po dvou letech, kdy hnízdo na větracím průduchu od bývalého kravína bylo opuštěné, se zde opět usadila čapí rodinka. Nejdříve přilétl čáp, který vyčistil a upravil hnízdo a za čtyři dny po něm přilétla paní čápková. Myslíme si, že v naší lokalitě je pro čápy dostatek potravy a mohou vychovávat další potomstvo. Budeme jim držet palce a sledovat, třeba z našeho hřbitova, jak se naší nové rodince daří.

PÁLENÍ ČARODĚJNIC

Letošní pálení čarodějnic na louce u Svatých se opravdu vydařilo. Hranice připravená z proschlých obecních porostů u Chloumku byla velká. Základní řada na hranici byla z douglasky z parku u dětského hřiště. S těmito těžkými kládami nám pomáhal vysokozdvizný vozík z holohlavské firmy TOMAS s. r. o. Rovněž se povedl i lampiónový průvod s průvodem malých i velkých čarodějnic, který zorganizovala naše mateřinka. O další program se postarali naši hasiči, kteří hranici ozdobili, zapálili a ve stánku zajišťovali občerstvení přihlížejících. Poděkování patří všem pracovníkům obecního úřadu za vzornou výstavbu hranice, paní ředitelce Smotlachové za organizaci malých čarodějnic a hasičům za „kulturu“. Fotografie Přemysl Andrys.

DĚTSKÝ DEN

Letošní dětský den v Holohlavech se konal pod záštitou a s velkým přispěním Autobazaru Trotina. Velkým lákadlem pro děti bylo vystoupení kouzelníka Pavla Kožíška, který uměl děti perfektně pobavit. Novinkami, které dále zajišťoval Autobazar Trotina, bylo vystoupení s cvičným psem, bojové umění a jízda v závodních vozech, se kterými jezdí Trotina na závody po celé České republice. Předcházelo tomu vystoupení našich nejmenších mažoretek IZABEL z mateřské školky, které vyhrávají i celostátní soutěže. O občerstvení se postarali naši hasiči. Všem organizátorům, včetně našich kulturistů a ČSŽ, patří veliké poděkování.

TENISOVÝ KURT

V únoru letošního roku jsme zorganizovali výběrové řízení na „Technické zhodnocení tenisového kurtu u Brodku“. Pro letošní rok opět nebyl

vyhlášen dotační titul na nová sportoviště, která máme v plánu za Brodkem u Svatých. Ve výběrovém řízení zvítězila v silné konkurenci osmnácti firem firma ESTATE Provodín u České Lípy (na 2. místě byla firma NOVOSTAV HK). Vítěznou firmu jsme si nejdříve prověřili a pak teprve s ní uzavřeli smlouvu o dílo. V současné době se už na umělém trávníku (od výrobce JUTA a.s. Žireč) hraje, a věřím, že všichni, kdo si chtějí zahrát, budou spokojeni. Doufáme, že na novém povrchu bude v letošním roce probíhat III. ročník soutěže Holohlav Open 2014, a všichni si užijí stejnou zábavu, jako dříve na povrchu z antuky. Pokládání povrchu kurtu zachytil na foto Miloš Malinský.

DOPRAVA A POTÍŽE S NÍ

Jak jistě slyšíte z našich médií o výstavbě dálnic – naše D11 je zahrnuta do soustavy evropských dálnic, které je třeba dobudovat. Měla by být financována z evropských dotací s podmínkou, že dostavba se rozjede do roku 2016. Další podmínkou je, že budou pozemky pod dálnicí vykoupeny a převedeny na stát. Přípravu stavební dokumentace a výkup pozemků zajišťuje firma VALBEK Liberec, se kterou jsme v kontaktu. V naší obci mají problém jen s jednou parcelou, kterou vlastní soukromý zemědělec, který na tomto pozemku hospodaří. Ten nechce pozemek prodat,

ale vyměnit. Proč neé??? Vždyť máme v obci tolik státní půdy po Státních statcích vedených Pozemkovým fondem ČR! Ten ale PF nemůže vydat, protože je ministerstvem dopravy blokováno „pro někoho jiného“!!! A proto jsme v měsíci lednu psali dopisy na Ředitelství silnic a dálnic Praha a na ministerstvo dopravy.

Ve druhém dopisu jsme rozebrali neutěšený stav naší státní silnice I/33 v intravilánu obce. Stěžovali jsme si na rozbitý povrch vozovky s pohružkou, že jestliže vozovku a kanály v obci neopraví v I. pololetí letošního roku, necháme provést v rodinných domcích Okresní hygienickou službou Hradec Králové (akreditovanou společností) měření vibrací. Budeme požadovat opravy statik rodinných domků a samoobsluhy, kde při nákupech slyšíme cinkání sklenic od projíždějících přetížených kamiónů.

Pro ŘSD je důležitější připravená akce, odbočovací pruh na Trotině, než naše problémy. Pokud malá uzavírka na Trotině znamená kolony aut až ke Hradci Králové, pak souběžná akce v Holohlavech by byla úplnou katastrofou.

CHODNÍK U JORDÁNU

V jarních měsících jsme prováděli dvě výběrová řízení. V první řadě na chodník přes pole do Smiřic s názvem „Prodloužení chodníku u ulice U Jordánu“, kde po devíti letech se nám povedl odkup pozemků od třech majitelů. Podmínkou byla výstavba pouze chodníku, kde by se nedalo projíždět třeba osobními automobily. Nejvýhodnější nabídku podala firma NOVOSTAV HK, která provede výstavbu tohoto chodníku a osvětlení po sklizni řepky ze zemědělských ploch.

Další akcí bude „Most přes Jordán pro pěši včetně navazujících chodníků“ – od malého tunýlku pod tratí do ulice U Jordánu. V soutěži získala tuto zakázku firma STAVIBET České Meziříčí. Této výstavbě předcházely rovněž velké problémy s výkupem pozemků, které se táhly od dob dostavby inženýrských sítí U Jordánu. Pod mostem na kanalizační stoe z ulice Lipové bude proveden přepad do potoka Jordán, aby při

přivalových deštích šla voda přímo do potoka a neohrožovala v jednotlivých uličích sklepy v rodinných domcích. Práce budou prováděny v letních měsících, abychom průjezdem stavební techniky nezničili soukromé louky u Jordánu z ulice Hankova ve Smiřicích.

OBNOVA LESNÍCH POROSTŮ POD CHLOUMKEM

Začátkem letošního roku jsme od Magistrátu města Hradec Králové, odboru životního prostředí, dostali povolení k obnově další části lesa pod Chloumkem. Jednalo se o topolový, rychle rostoucí les, jehož stáří se odhaduje na 60 let. Koruny těchto stromů byly rovněž poznamenány vichřicí v roce 2012, která nám tuto lokalitu zasáhla. Dřevo z kmenů jsme prodali „na pni“ (nastojato) pile Pařava v Žirčích a dřevo z větví (o stejném objemu) si vytěžili a odvezli naši občané. Na konci letošního roku počítáme, že porost dočistíme, aby se tento pozemek, určený k funkci lesa, obnovil.

MODERNIZACE OBECNÍHO ÚŘADU

V letošním roce máme v plánu také „Modernizaci obecního úřadu“, na kterou jsme dlouhá léta jenom mysleli. Ve stavebním povolení máme nejen rozšíření o samostatnou kancelář starosty, ale i nové kulturní bezbariérové sociální zázemí, vodovodní přípojku, plynové topení místo akumulace a další. Ve výběrovém řízení vyhrála firma Stavební společnost Hostinné. Místní a některé hradecké firmy, které jsme oslovovali, se výběrového řízení neúčastnily, jelikož mají už zakázek na letošní rok dost.

A CO NÁM NEVYŠLO

Jediné, co se nám nepodařilo v letošním roce provést, je oprava chodníku v ul. Na Státní, kde jsme počítali s dotací ze Státního fondu dopravní infrastruktury. Uzávěrka žádosti byla a náhradní termín nebyl vyhlášen. U stavebního povolení jsme potřebovali pouze „nabytí právní moci“ a měli jsme na to patnáct dnů. Stavební odbor Magistrátu města Hradec Králové nám však v této lhůtě neorazítkoval jedno paré dokumentace a my jsme proto nezískali povinnou přílohu žádosti. Proto budou muset noví zastupitelé, vzeší z nových komunálních voleb, začátkem roku 2015 žádat znovu.

CO POPŘÁT NA ZÁVĚR

Blíží se nové komunální volby. Čas rychle plyne a pro další a další úkoly se zapomíná, co všechno se dá ve volebním období změnit, zlepšit, nebo také „potopit“. Je na každém z nás, abychom se podívali kolem a uvědomili si, co se změnilo.

Ale protože nastává doba prázdnin a dovolených, přeji vám touto cestou všem, abyste si užili sluníčko každý podle svého a abyste mohli na své zážitky z dovolených dlouho vzpomínat jen v dobrém.

Miloš Malinský, starosta obce

Mažoretky IZABEL

Nový kalendářní rok jsme zahájily prezentací na plesích pořádaných v Holohlavech, Smiřicích a Libřicích. Soubor Izabel natrénoval dvě skladby, které měly u obecního úspěch. Na závěr zimní sezóny se soubor představil na výroční schůzi DuPont Danisco ve Dvoraňe, kde se mažoretky představily v nových kostýmech, které sponzorovala obec Holohlavy. Vřelé díky. Mini mažoretky vystoupily na karnevalech a dětských akcích. Vzápětí se tým Izabel začal připravovat na Národní šampionát mažoretek v Chlumci nad Cidlinou a začal trénovat novou skladbu – Train. Díky vstřícnosti pana ředitele Mgr. Rohleny jsme si mohly pronajmout tělocvičnu v ZŠ Smiřice a měly jsme možnost několikrát trénovat na tento šampionát, za což děkujeme.

Generální zkouškou na NŠ pro nás byla soutěž ve Dvoře Králové nad Labem, které se zúčastnily oba soubory (Izabel a mini Izabel). Pro mini Izabel to byla úplně první soutěž, proto jsme jim přály, aby uspěly. Dívky si prvně v týmu vyzkoušely na vlastní kůži vzrušení a přípravu na soutěž. Nechyběla ani patřičná nervozita před velkým publikem. Tým zabojoval a podařilo se jim získat bronzovou medaili. Týmu Izabel vybojoval 2. místo.

Národní šampionát se rychle přiblížil, tým se snažil věnovat co nejdůležitější přípravě této soutěže. Navzdory teplé zimě nám jarní počasí nepřálo a neměly jsme tolik času, kolik bychom si přály k vypilování pochodového defilé (trasa 80 m) do posledního puntíku. Izabel se nakonec umístily po krásně provedené pódiové formaci na 4. místě, ale součet výsledků z pódiové formace a pochodového defilé jim přičkl 6. místo.

Vzhledem ke skutečnosti, že jsme skončily v Chlumci nad Cidlinou na nepostupovém místě, mohly jsme se zúčastnit soutěže v Brandýse nad Labem. Na semifinálovou soutěž jely oba soubory a zároveň se tam představila Veronika Broulíková a Denisa Baluchová, členky týmu souboru Izabel, se svojí sólovou skladbou. V tento den se na nás štěstí smálo, oba týmy se umístily na prvním místě ve své kategorii a vybojovaly postup na mezinárodní finále v Praze – Lucerně. Také se i zároveň dařilo dívkám v sólové skladbě a umístily se na prvním a druhém místě, a také postupují do Prahy v Lucerně. Tato soutěž se uskuteční 25. 5. 2014, což je po uzávěrce Zpravodaje. Věříme, že se budeme moci pochlubit v příštím čísle dalším výborným úspěchem.

Pokud Vás, dívky, tento článek zaujal natolik, že byste rády rozšířily naše řady a společně s námi se účastnily soutěží a vystoupení, zveme Vás na zápis, který se bude konat v měsíci září. Bližší informace na našich webových stránkách: www.mazoretky-izabel.estranky.cz. Přejeme Vám příjemné prázdniny a čas dovolených. A dívkám zasloužený odpočinek a načerpání sil k dalším úspěchům.

Tým mažoretek IZABEL Holohlavy

Zprávy z mateřinky v Holohlavech

Vážení čtenáři,

ráda bych po nějakém čase informovala o dění v naší mateřince. Zima uběhla, jako by ani nebyla, o sněhu jsme si prakticky pouze povídali, ale radovánky jsme si užívali i bez něho. Pravidelné prožitkové programy muzikoterapie a canisterapie, školní karneval s průvodem masek, návštěva divadelního představení a Barevné dny zpestřovaly každodenní činnosti ve třídách během zimních měsíců i na počátku jarního období.

Nejstarší děti vystoupily na výroční schůzi Svazu žen v Holohlavech u příležitosti MDŽ s pásmem básniček a písniček a přítomným ženám rozdaly vlastnoručně vyrobené malé dárky. V dubnu jsme ve spolupráci s Policií ČR zorganizovali Den s PČR, děti si mohly prohlédnout policejní auta i výbavu, program navazoval na vzdělávací program školy ohledně bezpečného pohybu v silničním provozu a ochrany osobní bezpečnosti. Konec dubna patřil tradičnímu čarodějnickému rejdní.

15. května jsme uspořádali pro děti a rodiče v rámci Dne rodin tvořivé odpoledne s krátkým kulturním programem a malým občerstvením. Rodiče si mohli s dětmi potiskovat trička, zdobit perníčky anebo si jen hrát. Občerstvení připravily paní učitelky a na společný stůl přispěly i některé maminky napečením slaného pečiva, perníku a muffin. Akce se setkala s velkým ohlasem u všech zúčastněných.

13. května proběhl zápis dětí na příští školní rok. I letos byla poptávka vyšší než počet volných míst.

Nyní nás čekají ještě výlety na rodinnou farmu, do záchrané stanice ochránců přírody v Jaroměři, do Broumova na interaktivní výstavu Play Broumovsko a vlakem do výtopny v Jaroměři. Těšíme se na návštěvu pohádky ve Dvoraně i zábavný prožitkový program s ilustrátorem dětských knih a omalovánek Adolfem Dudkem.

S předškoláky se rozloučíme na tradiční zahradní školní slavnosti mj. předáním šerp a malých dáreků. A ještě bychom rádi navštívili požární zbrojnici v Holohlavech a podívali se do 1. tříd v základní škole ve Smiřicích.

Stejně jako na podzim vypomáháme jako spoluorganizátoři u některých tradičních veřejných akcí – pálení čarodějnic a dětského dne v Holohlavech.

Co se týče technických úprav, v těchto dnech probíhá budování přístřešku nad zadním vchodem do budovy, a během letního uzavření školy plánujeme malování interiéru školy, výměnu krytů na radiátorech a opravu pískovišť.

A určitě se těšíme na dovolenou a prázdniny.

Renáta Smotlachová, ředitelka školy

Zprávičky ze smiřické školičky

A už je tu zase téměř konec školního roku a s ním i přehled toho, co se v naší mateřské školičce událo.

A vezmeme to hned od začátku. Jen co začalo druhé pololetí, tak nás ve školce navštívila Berta. Je to srandovná paní s kuchařskou čepicí, která nám vysvětlila, co je pro naše zdraví dobré a čemu bychom se měli vyhnout. V jejím programu jsme slyšeli hodně písniček, na které jsme si i zatancovali. Naučili jsme se rozeznávat, jaké jídlo je pro nás zdravé a co nám naopak škodí. Berta nám ukázala, kolik bychom měli za den sníst ovoce a zeleniny, masa a jiného jídla. Mohli jsme ochutnat různé druhy ovoce a zeleniny a poznávat je se zavřenýma očima. Potom jsme skládali zdravé panáčky. Od její návštěvy si dáváme větší pozor na to, co jíme.

Dnešní doba nabízí mnoho alternativ stravování. Téměř „na každém kroku“ můžeme najít fast foody s velmi lákavou reklamou jak pro děti, tak pro rodiče. Kvůli úspoře času často zapomináme na kvalitní skladbu jídelníčku. Je velmi důležité, aby byly děti vedeny ke zdravému stravování a tím i zdravějšímu životnímu stylu, protože tím můžeme pozitivně ovlivnit jejich další život.

A od očisty těla jsme se dostali k očistě ducha. V březnu nás přijel navštívit „šaman“, který se zabývá muzikoterapií. Během dopoledne jsme poznali mnoho nových nástrojů, o kterých jsme ani zdaleka nevěděli, že jsou hudební. Když je všechny rozložil na svůj kouzelný kobereček, s napětím jsme očekávali, co se bude dít. Mohli jsme vidět různé mističky, hole, bubínky, zvonečky a mnoho dalších. Hraní na roztodivné nástroje doprovázelo pohádku o sluníčku, které zahalil velký černý mrak. Když jsme zavřeli oči, tak si mnozí z nás mysleli, že venku opravdu prší – a to byl přitom jenom zvuk dešťových holí. Tím ale naše udivení ještě neskončilo. Po čarovném tanci se stalo něco zvláštního – začala tančit i samotná voda! Je vidět, že se „šaman“ ve svém řemesle opravdu vyzná!

Starí Tibeťané říkají, že ten, kdo porozumí tajemství zvuku, porozumí tajemství života. Z toho je jisté patrné, že významu zvuku v lidském životě Tibeťané (a nejen oni) přikládali a stále přikládají opravdu velmi zásadní význam. V holistické muzikoterapii se používá celá řada etnických hudebních nástrojů. Působením zvukových vibrací těchto nástrojů dochází v lidském těle k uvolnění fyzického i psychického napětí, harmonizaci energetických center a obnově životní energie. Velmi často se používají tyto nástroje: tibetské misky, zvony a činelky, šamanský buben, djembe, didgeridoo, ústní harfa, brumle, koncovka, dešťová hůl, kalimba a další.

V dubnu nás navštívil pro změnu pejsek – fena borderkólie Mína. Mína byla opravdu moc milá. Se svou paničkou nám vysvětlila, jak se zachovat, když potkáme na ulici neznámého pejska. Od té doby už víme, že na něho nesmíme sahat (a pokud ano, tak jen když nám to jeho pán dovolí). Pokud se k nám přiblíží neznámý pes, tak se necháme očichat, protože jen tak se s námi může pejsek seznámit. Pozor ale – když si myslíme, že může neznámý pes zaútočit, tak si musíme schovat hlavně obličej. Ve třídě jsme si to mohli i vyzkoušet. Kdo se nebál, tak se schoulil do klubíčka a Mína u něj hledala pamlsky, ty má ona totiž móóóó ráda!

A jen co se za ní a její paničkou zavřela vrátka školky, už tu byla další povedená akce, školní výlet. Tentokrát jsme se vydali do ZOO ve Dvoře Králové. Na výlet jsme se moc těšili, o zvířátkách jsme si ve školce povídali už dlouho před tím. Věděli jsme, že v ZOO uvidíme lvy, tygry, žirafy i slony. Udivilo nás, kolik se po zahradě pohybuje dopravních prostředků. Každou chvíli na nás trubil nějaký vozík s ošetřovateli, kteří vezli krmení pro zvířata. A věděli jste, že můžete jet do safari ve vlastním autě? Kdo chce, tak se tu může pohybovat výletním vláčkem. My jsme ale šli po vlastních. Každý z nás se těšil na jiné zvířátko. Počasí nám sice moc nepřálo, ale i tak jsme si to moc užili. Nejvíce se nám líbili asi sloni. Zastihli jsme je

Věděli jste, že:

- jediný savec, který neumí skákat, je slon?
- se mravenci každé ráno protahují?
- delfini spí s jedním okem otevřeným?
- krokodýl nemůže vypláznout jazyk?

v jejich vnitřním pavilónu. Byl u nich zrovna i jejich ošetřovatel, který je vážil. Moc si ještě nedovedeme představit, jak těžcí skutečně jsou, ale asi je to hodně! Když jsou sloni na místě, tak ve skutečnosti vůbec nestojí, ale pořád si tak nějak přešlapují, že to vypadá, jako by tancovali! Za to, jak se nám hezky předvedli, dostali od svého ošetřovatele zeleninovou odměnu – to by se Bertě ze školy zdravé pětky určitě líbilo!

Tímto se s Vámi, drazí čtenáři, musím rozloučit. Ve školce máme totiž moc práce s navčiováním vystoupení na sluníčkové odpoledne a rozloučení s předškoláčky.

Vaše Adéla Všeetná

Ze života Základní školy Smiřice

PAMÁTNÍK TEREZÍN

Dne 21. listopadu navštívili zájemci z řad žáků 8. a 9. ročníku Památník Terezín a navázali tak na mnohaletou tradici naší školy, kdy chceme dospívajícím dětem reálně přiblížit část české historie. Po příjezdu do Terezína si žáci nejprve prohlédli město, tzv. Velkou pevnost. Určitě poznali stavební prvky, které jsou jim dobře známé z blízkého Josefova. Hlavní část jejich poznávacích aktivit se však realizovala v Malé pevnosti, tedy v místech, která my všichni známe jako politický a pracovní tábor pro občany nepohodlné nacistickému režimu.

Naše průvodkyně vysvětlovala dětem velice poutavým způsobem postup, jakým byli vězni v táboře internováni, popsala jim život a utrpení vězňů, prováděla nás táborem a ukazovala místa, která naši žáci zatím viděli pouze ve filmech. V závěru prohlídky jsme ještě zhlédli film natočený nacisty, ve kterém chtěli světu ukázat zkreslenou vizi Terezína jako města darovaného Židům a dalším obyvatelům k plnému a krásnému životu. Naše děti byly otřeseny a nemohly uvěřit tomu, že vězňů lidé dokázali vydržet všechny krutosti a bezpráví. Věříme, že exkurze do Terezína byla pro ně podnětná a ukázala jim názorně výšeč z našich dějin. Tím spíše, že dva zúčastnění chlapci byli rodinou poučeni o svém předkovi popraveném v Terezíně a našli jeho jméno na společném náhrobku.

BESEDA S NESLYŠÍCÍ LEKTORKOU

Dne 25. listopadu proběhla na naší škole beseda s Neslyšící lektorkou pro žáky 8. a 9. ročníku. Jednalo se o projekt organizace Bezhran o. s., hradeckého centra českého znakového jazyka. V rámci preventivního projektu, zaměřeného na toleranci k odlišným menšinám a kulturám, měli žáci možnost dozvědět se základní informace, umožňující reálný pohled na tuto skupinu obyvatel.

Besedu vedla Neslyšící lektorka za přítomnosti tlumočnice, která simultánně tlumočila z českého znakového jazyka do jazyka českého a naopak. Beseda pomohla žákům přiblížit život neslyšících, kteří svou situaci neberou v žádném případě jako postižení, ale pouze jako handicap.

ÚSPĚCH NAŠICH ŽÁKŮ 9. ROČNÍKU V CELOSTÁTNÍM TESTOVÁNÍ

Žáci 9. ročníku se zúčastnili celostátního listopadového testování pořádaného společností SCIO. Byli testováni společně se žáky jiných základních škol a žáky víceletých gymnázií ve znalostech z matematiky, českého jazyka a obecně studijních předpokladů. Celkové výsledky jsou výborné – v ČJ uspěli lépe než 70 % zúčastněných škol, v matematice dokonce lépe než 80 % zúčastněných.

Někteří naši žáci dosáhli dokonce vysoce nadprůměrných výsledků: v obecně studijních předpokladech Karel Čtvrtečka, Jakub Kočka, Adéla Makovská, Veronika Ryšavá; v českém jazyce Jakub Kočka, Adéla Makovská; v matematice Karel Čtvrtečka, Dominik Javůrek, Adéla Makovská, Tran Thi Thuy Dung.

Výsledky jsou mimo jiné odrazem kvalitní práce pedagogů zdejší základní školy, což se potvrdilo i v nedávném přijímacím řízení, kde např. všichni žáci, kteří skládali zkoušky na gymnázia a obchodní akademii, byli v prvním kole přijati.

DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ

Již podruhé proběhl v naší škole 6. prosince Den otevřených dveří. Návštěvníci si mohli prohlédnout třídy, odborné učebny, školní družinu, jídelnu i keramickou dílnu a v kavárničce „U Elišky“, vytvořené ve cvičné kuchyňce, si vychutnat kávu či čaj a cukroví, které napeklí žáci při výuce rodinné výchovy. Rodiče i prarodiče vzpomínali na svoje školní roky a vybavovali si, kde kdysi seděli v lavicích a současní malí žáčci hrdě ukazovali svá místa. Během celé akce bylo možné zakoupit výrobky, které vytvářeli žáci během výuky, a výtěžek z prodeje je zasílán na konto adoptivní indické dívky. Je jediné dobře, že žáci získávají finance na konto prodejem rukodělných výrobků, a děkujeme všem, kdo si tyto výrobky zakoupili, ať na Dnu otevřených dveří či na Adventním trhu ve Dvoraňce.

HUDEBNÍ POHÁDKA

Po úspěšném uvedení hudební pohádky „O Sněhurce“ v loňském školním roce opět zavítalo do školy 13. prosince Východočeské dechové kvinteto,

aby dětem zpříjemnilo předvánoční čas další hudební pohádkou „Jak šli muzikanti do světa“. Všechny pět hudebníků se skutečně snažilo vtáhnout žáky do děje, ale hudební motivy nebyly tentokrát dětem tak blízké, jako ústřední melodie ze Sněhurky. Přesto se vystoupení povedlo, především závěrečný společný zpěv koled navodil tu pravou vánoční atmosféru.

ANGLICKÉ DIVADLO

Hlavně žákům 1. stupně bylo určeno humorné interaktivní představení „Lenka and The Tea Witch“. Přijel k nám Dr. Klutz a dětem hrál pohádku o zlé čarodějnici, která svým kouzelným čajem začarovala milou dívku Lenku v malou myšku, dokonce i některé smiřické děti změnila v ošklivé příšery. Díky tomuto vystoupení si žáci procvičili známá slovíčka a naučili se některá nová.

Dr. Klutz děti strhl ke komunikaci v angličtině, diváci si užili báječnou atmosféru nedotčenou žádnou jazykovou bariérou. Už se těšíme na další představení, kdy menším dětem Dr. Klutz zahraje opět nějaký pohádkový příběh a starším dětem bude vyprávět o své rodné Austrálii.

FARAONOVO TAJEMSTVÍ

Žáci 6. ročníku navštívili dne 4. února zábavně-školící centrum – dům zážitků Atlantis center v Praze. V rámci hodinového programu Faraonovo tajemství žáky provázely animátorky v egyptských kostýmech. Formou zábavného výkladu si žáci rozšířili vědomosti získané ve škole. Mohli si vyzkoušet různé rituály, pocházející z doby starověkého Egypta, hlavně balzamování a mumifikaci. Děti prožily nezapomenutelný zážitek.

ZÁPIS

Dne 7. února proběhl zápis do prvních tříd. Budoucí prvňáčci s rodiči byli slavnostně přivítáni v prostorách školy. Než se rozešli po skupinkách na jednotlivá stanoviště, zhlédli taneční vystoupení žáků 2. ročníku. Tentokrát děti cestovaly pohádkovými zeměmi. Navštívily např. Čísličkov, kde prokázaly své počítácké znalosti, nebo se podívaly do Povídalek, kde předváděly své řečové dovednosti.

Za splnění všech úkolů na pohádkových stanovištích získaly razítka do svých „Cestovních pasů“ a mohly být tak zapsány do první třídy. Na závěr dostaly děti drobnou odměnu a pamětní list. Bylo zapsáno 46 prvňáčků a z toho 7 požádalo o odklad. Budoucím prvňáčkům přejeme hodně úspěchů a děkujeme všem rodičům, kteří pro své děti vybrali naši školu.

NEVÁŽNÁ HODINA HUDEBNÍ VÝCHOVY

Dva kluci, dvě kytary a plná tělocvična zvědavých dětí. Tak co to dnes zase bude? A bylo! Honza Říčař a Pavel Urban z hradecké skupiny Memphis dokázali svým nasazením a příjemným vystupováním strhnout děti ke spontánní reakci na své vystoupení. Zvolili soudobý repertoár, který je dětem blízký, a ukázali na něm vývoj hudby i škodlivost drog. Děti byly nadšené a určitě se z nich stali fanoušci již zmíněné kapely.

DĚJEPISNÁ VÝUKOVÁ PŘEDSTAVENÍ

Pravidelnou součástí školního roku se stala vystoupení skupiny historického šermu Pernštejní. Letos nám v několika scénkách představili dobu vlády knížecího a královského rodu Přemyslovců. Šermíři vypravovali o svatém Václavovi, společně s dětmi sehráli příběhy Oldřicha a Boženy nebo Břetislava a Jitky. Agentura Faber, která k nám také jezdí každý rok, připravila výukový program o Karlu IV.

Nejmladší žáci se mohli dozvědět, jak žily princezny, jak se oblékaly, co musely tehdy umět. Starší děti zase hltaly informace a zajímavosti z veřejného i soukromého života našeho asi nejznámějšího panovníka. Oba programy žáky pobavily i poučily, byly výborným doplňkem k hodinám vlastivědy nebo dějepisu.

MATBOJ

Dne 24. března se v Hradci Králové na gymnáziu J. K. Tyla uskutečnil další ročník matematické soutěže Matboj pro žáky 2. stupně. V rekordní účasti 77 týmů se našim žákům K. Čtvrtečkovi, A. Makovské a K. Císařové podařilo probojovat na 11. místo.

POKRAČOVÁNÍ AKCE „VÍČKO K VÍČKU PRO MIŠIČKU“

Žáci naší školy pokračují ve sběru víček pro dívku z Třebechovic. Pan Zahradník si před Velikonocemi odvezl 222 kilogramů. Všem sběračům moc děkuje, neboť získané peníze pomůžou Míše na rehabilitační cvičení nebo nákup nového vozíku.

PYTHAGORIÁDA – OKRESNÍ KOLO

Dne 7. května proběhlo v Hradci Králové okresní kolo Pythagoriády. Z organizačních důvodů nás reprezentovala jen M. Jánská ze 6. B, která sice nedosáhla na stupně vítězů, ale stala se úspěšnou řešitelkou okresního kola.

DIVADLO V ANGLICKÉM JAZYCE

S osudem šesti žen anglického panovníka Jindřicha VIII. Tudora se mohli seznámit žáci 8. a 9. ročníku. I když brněnské divadlo Nikatheater připravilo představení v angličtině, diváci ději dobře rozuměli. Představení bylo mladému publiku blízké, protože bylo pojato s nadsázkou a humorem.

ZÁJEZD DO BRNA, VÍDNĚ A BRATISLAVY

Již poděváté jsme pro zájemce z 6. až 9. tříd připravili na začátek května třídní zájezd za poznáním krás nejen naší vlasti, ale i našich sousedních zemí. Letos byl zájem z řad žáků 2. stupně opět obrovský – kapacita největšího autobusu dovolila jet padesáti šesti šťastlivcům. A co jsme všechno viděli? První den jsme si v Moravském krasu prohlédli Punkevní jeskyni a nahlédli do propasti Macocha. V Brně nás čekala návštěva vzdělávacího centra Otevřená zahrada, kde jsme na dvanácti stanovištích zkoušeli sílu

čtyř živlů. Hrad Špilberk nám nechal nahlédnout do svých nádvoří, krásná byla vyhlídka z hradu na město Brno. Noc jsme strávili v ubytovacím zařízení Laguna v Pasohlávkách.

Všichni jsme se těšili na druhý den, kdy byla na programu Vídeň. A Vídeň rozhodně neklamala. Je překrásná za každého počasí, nám se ale představit tak, jak nejlépe dovedla. Slunečný den vybízel k procházkám v zahradách Belvederu a Schönbrunn, vídeňská káva a Sachr dort chutnal ve stínu chrámu svatého Štěpána. A kdo se pohledů na město ne-nabažil dost, mohl se kochat pohledem z výšky z ruského kola v Pratu. A co nám nabídla Bratislava? Vstřícný a milý personál Autokempu Zlaté piesky, který se snažil, aby pobyt u nich byl nezapomenutelný. A nezapomenutelný opravdu bude. Vždycky, když v televizi uvidíme Bratislavský hrad nebo Nový most přes Dunaj se známou restaurací připomínající UFO, řekneme si: „Tady jsme byli, po této řece jsme pluli!“ Voňavou tečkou za naším poznávacím zájezdem byla návštěva společnosti Sonnentor v Čejkovicích, která je zaměřena na produkci bio čajů a koření. Ochutnali jsme jejich čaj Dobrá nálada, nakoupili suvenýry domů, a nejen vlivem kouzelného čaje s dobrou náladou se vraceli domů. Už teď se těšíme na příští rok, kdy budeme opět poznávat nejen nová místa, ale tak trochu i sami sebe.

ŠKOLNÍ SOUTĚŽE

Během školního roku proběhla celá řada soutěží. Jejich výsledky najdete na webových stránkách školy.

Mgr. Petr Rohlena, ředitel školy

Otevřeno Obvodní oddělení Policie ČR ve Smiřicích

Otevření nové služebny na Palackého ulici poblíž Náměstí Míru proběhlo 2. června 2014 a těšilo se velkému zájmu ze strany novinářů. Stálá přítomnost Policie ČR ve Smiřicích jistě zvýší klid a bezpečnost ve městě a okolí.

Kontaktní údaje:
Obvodní oddělení Policie ČR
Palackého 17, 503 03 Smiřice
tel. 974 526 701, fax: 974 526 708

LOVCI PEREL aneb dobrodružství s knihou

Do projektu LOVCI PEREL, který připravila Knihovna města Hradce Králové ve spolupráci s Univerzitou Hradec Králové a KDK SKIP 08, se naše knihovna zapojila v únoru 2014. Jedná se o celoroční hru, kterou může hrát každý malý čtenář a stát se tak lovcem perel. V knihovně jsme pro děti nachystaly 150 vybraných knih – PERLORODEK, a cílem je, aby děti knihu skutečně přečetly a porozuměly tomu, co četly.

Pokud „lovec“ správně zodpoví všechny povinné otázky na hrací kartě, uloví krásnou perlu. Hrací karta obsahuje ještě nepovinné otázky, za jejich správnou odpověď mohou hráči získat honorář ve speciální knihovnické měně MORIONECH. Na konci roku budou všichni lovci perel mít možnost utratit vydělané Moriony ve vánočním krámku smiřické knihovny. Nejlepší sběrači perel pak získají dort ze samých sladkostí.

Poslední čtvrtek v měsíci březnu a první dubnový čtvrtek navštívili naši jarně vyzdobenou knihovnu žáci prvního stupně smiřické základní školy. Povídání o knížkách a knihovně vystřídal malý test, ve kterém se děti mohly přesvědčit, jak dobře znají velikonoční tradice a zvyky. Všichni byli odměněni sladkou dobrůtkou. Pak už následovala volná zábava, a školáci si mohli prohlížet knížky nebo časopisy, zahrát si velké kobercové „ČLOVĚČE, NEZLOB SE“ nebo PEXESO.

Kdo měl chuť, mohl si vyzdobit papírové nebo perníkové vajíčko, kuřátko či zajíčka. Děvčátka ze druhých tříd přivítala s nadšením možnost uplést si malé barevné chobotničky z vlny. Mile nás překvapil zájem, radost a šikovnost dětí. Papírová vajíčka nám děti nechaly v knihovně, ale perníčky a chobotnice si odnesli všichni domů.

V měsíci září chystáme pro návštěvníky dospělého oddělení anketu o spokojenosti čtenářů. Předem všem děkujeme za vyplnění dotazníku, jehož cílem je zjistit, jak jsou čtenáři se službami knihovny spokojeni, a podle toho rozvíjet a přizpůsobit nabídku služeb i v dalších letech.

Bliží se prázdniny a s nimi i čas dovolených. Přejeme všem hodně sluníčka a odpočinku!

Ilona Hušáková a Leona Rousková

Městská knihovna ve Smiřicích bude uzavřena od 21. do 25. 7. 2014.

Prázdninová výpůjční doba:

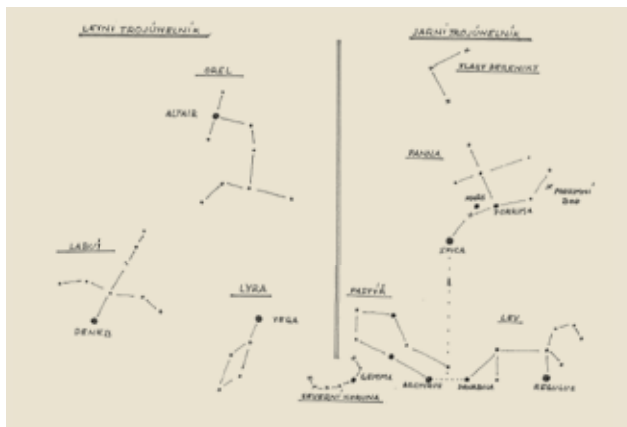
pondělí 10:00–18:00 hodin, středa 10:00–16:30 hodin.

Knihy je možno zapůjčit si již v červnu na oba prázdninové měsíce (stačí vrátit až v září).

Virtuální Universita třetího věku a hvězdičky

Koncem minulého roku jsem obdržel informaci, že v Kulturním středisku Dvorana se otevírá první semestr Virtuální University třetího věku. Zahajujícím okruhem má být astronomie. Hvězdičky mě vždycky hodně zajímaly, a když jsem se dověděl pravidla této činnosti, chtěl jsem se o tomto oboru dovědět něco víc. Sešlo se nás asi patnáct a byli jsme překvapení, že obsahem těchto přednášek budou pouze sluneční hodiny. Po první přednášce jsme se měli rozhodnout, zda zůstaneme. No, zůstali jsme všichni, protože jsme se dověděli hodně zajímavých věcí a také jsme blíže pochopili, k čemu tato aktivita přednášek slouží. Také jsme pochopili, že i ten sluneční paprsek k astronomii patří a je úžasné, k čemu všemu průkopníci počátků astronomie inspiroval.

Hvězdiček jsme se nedočkali, a tak jsem svým spolustudentům namaloval, která souhvězdí právě teď zdobí naši oblohu, a hlavně jsem jim napsal návod, jak je hledat. Překvapil mě velký zájem, protože si ho vzali všichni. A tím také vznikl návrh, zda by i čtenáři tohoto časopisu neměli zájem se touto tematikou zabírat.

Rozpoznat souhvězdí není vůbec těžké, jen to chce malinko trpělivosti. Je dobře se to učit při městském osvětlení (dále jen MO), protože jsou vidět jen ty nejjasnější hvězdy. Proto ty hvězdy, které při MO nejsou náležitě vidět, budu označovat křížkem. Právě teď nám k dobré orientaci pomáhají naše planety, protože když se stmívá, rozsvěcejí se jako první. Dnes už dost na západě se jako první planeta rozsvítí stříbrný Jupiter. Když chvílenku počkáte, tak se ve směru východ–západ objeví na obou stranách dvě hvězdy. Když si z nich myšlenými čarami vytvoříte obdélník, našli jste právě souhvězdí Blíženců a uprostřed tohoto obdélníku to jistě Jupiter! No řekněte, není to jednoduché?

Teď se dáme od Blíženců na východ. Hned za tímto souhvězdím je Rak, toho při MO nevidíte! Ale následující souhvězdí Lva nelze přehlédnout. Ten na noční obloze dominuje stejně, jako Velký vůz. Když virtuálně budete pohybovat Velkým vozem dolů, tak jej posadíte Lvovi přímo na záda! A když už jsme u toho Velkého vozu, vědí všichni, jak najít Malý vůz? Propojením zadních dvou hvězd, které míří mírně doprava, procházíme prostorem velmi chudým na hvězdy. Proto první evidentně jasnou hvězdu, kterou potkáme, můžeme si věřit, že jsme našli Polárku. Mezi Polárkou a Velkým vozem najdeme dvě jasné hvězdy, kterým se říká „strážci pólu“, a jsou to konečné hvězdy Malého vozu. Hvězdy mezi strážci a Polárkou jsou v MO dost těžko patrné.

Propojíme-li spodní hvězdy Lva Regulus a Denebola přímkou doleva, první jasná hvězda je nejjasnější hvězda souhvězdí Pastýře. V těchto prostorech se při stmívání objeví čtyři hvězdy, jedna uprostřed a tři v přesných rozstupech kolem. Ten, kdo tvořil souhvězdí, ten si zde dal záležet, protože kdyby se dalo do prostřední hvězdy zapíchnout kružtíčko, věřím tomu, že by zbýlé tři hvězdy byly na kružnici a to přesně po 120°?! Jeden by si myslel, že to je určité souhvězdí. Ale ona to jsou souhvězdí dvě! Ale jako orientační moment to je velmi dobré! Když se více setmí zjistíte, že ta spodní hvězda je součástí hvězd v půlkruhu. Našli jste právě souhvězdí Severní koruna.

Všechna souhvězdí při cestě po obloze se částečně zmenšují, zvětšují, rozšiřují, podle toho, v kterou hodinu, a také v který měsíc se na ně díváme. Ale co dělá právě náš Pastýř? Já tuto úvahu píši začátkem dubna, a tak Pastýř leží na levém boku. V létě bude stát kolmo, a až bude zapadat, tak si bude lehat na pravý bok?! No není to zajímavé? Tvar tohoto souhvězdí – pastýř si vzal pytel na brambory, jeden roh pytle protlačil do druhého a dal si ho na hlavu jako pláštěnku. Tak to přece pastevci opravdu nosili!

Když z úsečky Arcturus a Denebola vprostředku vyšleme kolmici dozadu za Lva, najdeme první dost jasnou hvězdu, která se jmenuje Spica (Spika). Je to nejjasnější hvězda souhvězdí Panny. Vpravo uvidíme hodně jasnou planetu Mars, která nám celé pololetí bude napovídat, kde máme hledat toto souhvězdí. Od této hvězdy směrem doprava se dost dobře dají najít všechny hvězdy tohoto souhvězdí. Hvězda Spica v Panně, Arcturus v Pastýři a Regulus ve Lvu tvoří na obloze tzv. Jarní trojúhelník a rozsvítí se ještě dříve než naše čtyři magické hvězdy v Pastýři. Zde je tento trojúhelník nakreslen jako úzký rovnoramenný trojúhelník ve snaze, aby i Letní trojúhelník mohl být zakreslen na jeden formát. Ve skutečnosti je tento trojúhelník téměř rovnostranný.

Souhvězdí Panny se podstatně lépe hledá bez MO. Těm trpělivým slibuji, že uvidí úžasné nebeské putování „bojovníka“ Marse. Mars svítí v dubnu velmi blízko u Spicy. Do poloviny června doputuje k hvězdě Porrima. Tam se chvíli zdrží a opět doputuje ke Spice. Jenže bude pokračovat dál do souhvězdí Vah a tam se setká s planetou Saturn. Ale jeho anabáze pokračuje dál. Snad budeme mít to štěstí, že ho ještě uvidíme v dalším souhvězdí Štíra, kde by se měl setkat s velmi podobnou hvězdou. Dříve si lidé mysleli, že je to právě Mars, a proto později dostala jméno „jako Mars“, to znamená Antares, tedy Antares. A tak bychom měli úžasnou, mimořádnou šanci je vidět vedle sebe!!! Nenechte si to ujít!!!

Při hledání letních souhvězdí nám pomůže Letní trojúhelník, který je zřejmý z nákresu. Tvoří ho hvězdy Altair v Orlu, Deneb v Labuti a Vega v Lyře. V létě se podíváme přímo nad hlavu a vidíme krásnou stříbrnou hvězdu, pod kterou je celkem dost jasný úzký kosočtverec. Zaručeně se díváme na Vagu v Lyře. Vega je především zajímavá tím, že před 14 000 lety byla Polárkou a zase za 12 000 let jí bude. Když tyto cifry sečteme, vyjde nám jedno kolečko 26 000 let, a my tento cyklus nazýváme „platónský rok“. I naše Polárka do roka vykreslí kolečko, které bychom zjistili každodenním vyfotografováním v přesný čas. My tomuto roku říkáme „pozemský rok“. Jak naše sluneční soustava, tak naše Galaxie provádí stejný pohyb jako dětská hračka vlček!

Labuť letí svůj vesmírný let po Mléčné dráze spolu s naší sluneční soustavou a ostatními hvězdami naší Galaxie rychlostí 230 km/s kolem galaktického jádra. Oblětí jej za 200 mil. roků a my tomuto obletu říkáme „galaktický rok“. Od 27. 7. do 17. 8. budou zdobit noční oblohu meteory, a protože vylétávají z radiantu v Perseu, tak se nazývají Perseidy. Protože 10. 8. má svátek svatý Vavřinec, nazývají se tyto meteory „Vavřincovy slzy“. Když meteor neshoří a dopadne na zem, nazýváme ho meteoritem. Dne 13. 8. bude meteorický roj kulminovat, proto neváhejte, vezměte auto a jeďte na „smířickou hvězdárnu“. Vy nevíte, kde to je? V Rodově zahnete na Habřinu a po necelém kilometru se otevře krásný pohled na Smířice, Holohlavy a Černožice. Nezapomeňte si vzít deku, kterou položíte na prohřátou stráň a dívejte se především na tu krásu na nebi! Zároveň by se měli setkat Mars, Saturn a Spica. Ani Měsíc by neměl tu krásu rušit, poněvadž toto seskupení mine o 10 dnů dříve!

Další semestr VU3V začne opět na podzim a my se musíme rozhodnout, do jakého oboru půjdeme. Vy zase máte čas na to, jestli se rozhodnete posílit naše řady. Není se čeho bát! Účelem je pouze zvednout důchodce od seriálů, pozvat je do společnosti, kde se dovědí mnoho zajímavých věcí. Tak neváhejte a přijďte! Mimo programu se budeme bavit o podzimních a zimních souhvězdích.

Hodně úspěchů při pátrání na noční obloze Vám přeje
Vlasta Svatoň

Projekt o.p.s. AUFORI „Učí (se) celá rodina“

Projekt „Učí (se) celá rodina“ je realizován od začátku roku 2014 díky podpoře Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Nadačního fondu Albert. Aktivita v rodinách, které jsou náplní tohoto projektu, probíhají od března 2014. Jsou do nich zapojeni kromě sociálních pracovníků také pedagogové a psycholog. Dvou z nich – sociální pracovníce Bc. Nikolou Novákovou a pedagoga Mgr. Petra Dostála, jsme se ptali, jak se jim během prvních dvou měsíců přímé práce dařilo navazovat spolupráci s konkrétními rodinami – dětmi i jejich rodiči, co je při této práci překvapilo i potěšilo.

Kolik rodin se během prvních dvou měsíců realizace již do projektu zapojilo?

Do projektu se od zahájení realizace projektu zapojilo 8 rodin. Jde celkem o spolupráci se 14 dětmi a 11 rodiči.

Jak se rodiny do projektu dostávají – jak se stane, že se zapojí?

Velmi dobře se nám zatím osvědčila spolupráce s pracovníky oddělení sociálně právní ochrany dětí v Hradci Králové. Ti se na nás obraceli s žádostmi o spolupráci v rodinách, které mají ve své agendě a o kterých si myslí, že by je naše nabídka služeb mohla oslovit. Pak nám kontakt s takovou rodinou zprostředkují. To je aktuálně nejčastější způsob, jak se rodiny do projektu zapojí. Výhodou podle nás je, že jsou tak služby poskytovány opravdu těm potřebným. Druhý způsob, také poměrně využívaný, je zprostředkování kontaktu přes pracovníky školy, do které děti docházejí. Vhodné rodiny vyhledáváme také sami, to znamená, že terénní pracovníci služby nabízejí rodinám napřímo. Jsme rádi, že máme zapojené i rodiny, které nás oslovily na základě reference od jiné zapojené rodiny.

Odkud rodiny jsou – kde působíte?

Působíme v Hradci Králové a jeho okolí – to znamená v obcích, které jsou spádové pro hradce oddělení sociálně právní ochrany dětí. Nezaměřujeme se tedy na konkrétní lokality jako většina neziskových organizací, jsme flexibilní – cílíme tam, kde jsou naše služby zapotřebí.

Kterou z nabízených služeb rodiny využívají zatím nejčastěji?

S rodinami nejčastěji spolupracujeme na domácí přípravě do škol, kdy děti pracují v domácím prostředí pod vedením pedagoga za přítomnosti alespoň jednoho z rodičů. Rodičům je mimo jiné vysvětlováno, jak se

s dítětem připravovat do školy a vytvořit mu k tomu vhodné podmínky. Současně pedagog konzultuje náplň domácí přípravy s učiteli žáka ze základní školy. Sociální pracovníce zároveň poskytují rodinám sociální poradenství. V rodinách se totiž velmi často kumulují sociální problémy, jako je nezaměstnanost, dluhy, nevhodné podmínky k bydlení. Ty způsobují, že rodiče spíše řeší svou aktuální sociální situaci, aby uspokojili základní životní potřeby sebe a svých dětí, a příprava do školy se tak odsouvá do pozadí. Snažíme se tedy o to, aby situace rodiny byla řešena komplexně. Nejde pouze o zlepšení prospěchu dětí.

Co je cílem takového doučování nebo pomoci s domácí přípravou do školy? Jak měříte úspěšnost své práce?

Cílem práce pedagoga je vysvětlit žákovi nezvládnutou učební látku, procvičovat stěžejní tematické bloky vybraných školních předmětů a motivovat žáka i rodiče k pravidelné společné domácí přípravě do školy. Měřítkem úspěšnosti je především zlepšení studijních výsledků, které jsou často významným motivačním prvkem k další práci dítěte i rodiče. Ke každému klientovi je přistupováno individuálně dle jeho speciálních vzdělávacích potřeb.

Co vás osobně zatím na práci na projektu „Učí (se) celá rodina“ překvapilo? Nebo jde vše podle očekávání?

Mgr. Petr Dostál, pedagog: Setkání s každou novou rodinou je pro mě cennou zkušeností. Překvapilo mě, jak hodně se může lišit rodinné prostředí, ve kterém jsou děti vychovávány. Rozdílná je i úroveň motivace dětí a celých rodin k přípravě do školy. Pokud k tomu přičtu odlišné předpoklady každého dítěte ke vzdělávání, je skutečně nutné náplň společných hodin domácí přípravy každému dítěti individuálně přizpůsobit. Práce pedagoga se tím stává velmi pestrá a náročná.

Bc. Nikola Nováková, sociální pracovníce: Rodiny velmi často řeší mnoho dalších problémů, které jsou pro ně v danou chvíli podstatnější, než je školní příprava dětí. Proto mě moc těší, když vidím snahu rodičů zabývat se několikrát v týdnu také vzděláváním svých dětí. Životní příběhy rodin, se kterými se setkáváme, jsou mnohdy velmi pestré, často smutné. Setkáváme se s klienty, kteří žijí ve velmi ztížených bytových podmínkách, kdy mít koupelnu pro ně znamená luxusní bydlení. Rodiny, které zažily domácí násilí. Rodiny, které se snaží vyřešit diskriminační chování svého okolí. I proto považuji za úspěch, že rodiny naší službu využívají.

Co byste považovali za největší úspěch tohoto projektu?

Mgr. Petr Dostál, pedagog: Za největší úspěch projektu bych považoval, kdyby si rodiče i děti společně uvědomili důležitost školy v životě každého z nás. A kdyby tyto děti byly schopny předat vzdělání jako důležitou hodnotu v budoucnu také svým dětem.

Bc. Nikola Nováková, sociální pracovníce: Za další velký úspěch bych považovala, kdyby si učitelé na českých školách uvědomili, že špatné známky ve škole nemusí vždy souviset s nízkým intelektem žáka. Často se totiž setkáváme s tím, že tyto děti jsou velmi bystré, pozorné a zájem učít se je u nich opravdu veliký. Život jim však nepřipravil podmínky stejné, jako mají děti z běžných rodin v České republice.

Děkujeme pracovníkům AUFORI, o.p.s. za rozhovor a přejeme jim, aby jim práce na projektu „Učí (se) celá rodina“ i nadále přinášela radost.

Mgr. Lenka Matoušková

Projekt byl podpořen Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v rámci Programu na podporu integrace romské komunity v roce 2014 a Nadačním fondem Albert v rámci grantového programu NADAČNÍ FOND ALBERT DĚTEM 2014.

Více informací o projektu: www.aufori.cz

Kontakty:

Bc. Nikola Nováková, sociální pracovníce projektu, novakova.aufori@gmail.com

Mgr. Lenka Matoušková, psychologka, matouskova.aufori@gmail.com

Na vlnách divadla

Od doby, kdy se sešlo pár nadšenců, kteří chtěli obnovit ochotnickou tradici našeho malého města, uteklo již pár let. Dovolte mi, abych vám přiblížila, jak to u nás vypadá a jak se nám daří.

Důležité změny jsou v naší členské základně. Momentálně máme dvacet členů a také máme dobré přátele, kteří nám vždy rádi pomůžou. A že to potřeba opravdu bylo. Tento rok jsme dokončili nastudování nové hry **SLUNCE NAD ŘEKOU** pod režisérskou taktovkou pana Josefa Machače. Spolu s kolegy s opočenského Divadla Kodým se nám podařilo připravit tuto letní trampskou komedii, kde zaznívají známé písničky.

Naše premiéra v pátek 21. 3. 2014 ve Smiřicích se setkala s velice pozitivním ohlasem. Potěšilo nás, že kulturní dům Dvorana byl naprosto vyprodán. Nabíjení energií jsme naši novou hru ve Smiřicích zopakovali v pátek 30. 5., dále jsme hostovali 8. 6. ve Valu u Opočna, 13. 6. ve Slavětíně nad Metují a 28. 6. budeme hrát v Pohoří v rámci pouti.

V minulém roce se naše nálada nesla spíše na vlnách kouzel a čar. Odehráli jsme přestavení pro děti – pohádku **TIŠE, LES VYPRÁVÍ**. Jedná se o vtipný příběh houbiček, které žijí v kouzelném lese. Nejen naši nejmenší v pohádce najdou ponaučení. S pohádkou jsme vystoupili v Opočně, Hořívěsi, Černožicích, ve Vlkově a také v divadle v Jaroměři.

Ke konci roku v prosinci jsme také odehráli představení – **ŽIVÝ BETLÉM**, a to pro obyvatele Domova důchodců v Černožicích a v Jaroměři ve Speciální základní škole. Tato dvě představení byla nádhernou tečkou za uplynulým rokem.

Jsem velice ráda, že se ochotnická činnost v našem městě povedla po dlouhých padesáti letech obnovit a že se sešla správná skupina lidí. Jsme vděční za každého diváka, který se na nás přijde podívat.

Ráda bych také touto cestou poděkovala našim sponzorům: městu Smiřice, Kulturnímu středisku Dvorana, firmě Regis-on-line, Truhlářství J. Kmínek, Ing. Karlu Syrovému, panu Šimonovi z firmy Nábytek Smiřice, paní Haně Hendrychové a Ladce Malinové. Dále také všem kolegům, přátelům a známým našeho divadelního spolku, kteří věnují svůj čas, své prostředky a také svou energii, abychom mohli naše hry uvádět a přinášet tak radost a zpestření.

Pokud byste rádi rozšířili naše řady, neváhejte nás kontaktovat na email ochos@ochos.cz, případně na tel. číslo 603 817 734.

Za OCHOS Stanislava Barnetová, principál

Prohlídky zámecké kaple Zjevení Páně

Prohlídky s průvodcem se v roce 2014 konají ve dnech:

- 29. června
- 13. července
- 27. července
- 10. srpna
- 24. srpna
- 7. září
- 21. září

Mimo tyto termíny je kaple zpřístupněna pouze po předchozí objednávce organizovaným zájezdům nebo skupinám nad 20 osob.

Začátek zde uvedených prohlídek je vždy ve 14 a v 15 hodin. Vstupné do kaple činí 50 Kč (dospělí) a 40 Kč (mládež, studenti, důchodci, ZTP), vstupné do kaple a expozice sochaře a medailéra Milana Knoblocha 60 a 40 Kč.

Termíny objednaných prohlídek, k nimž se jednotlivci mohou připojit, a další informace o památce jsou uvedeny na stránkách www.kaple.mestosmirice.cz.

Společnost PETROF oslavila 150. výročí i ve Smiřicích

PETROF, spol. s r. o., patří mezi nejvýznamnější evropské výrobce pian. Obchoduje s více než 60 zeměmi celého světa na 5 kontinentech. Mezi největší odběratele patří Rusko, Japonsko, Čína, Austrálie, Německo, Itálie, ale i Taiwan, Hongkong, USA a další země. Během 150 let činnosti firmy bylo vyrobeno přes 625 tisíc nástrojů.

Samotná výroba prošla během 150 let obrovským vývojem. Nejmodernější technologie, vývoj a výzkum jsou spojovány s vysokým podílem ruční práce klavírních mistrů a pečlivým výběrem materiálů, výrobou polotovarů pod vlastním dozorem. Individuální přístup je samozřejmostí.

Pianina a klavíry značky PETROF jsou ve světě oblíbeny pro svůj něžný, ušlechtilý, romantický tón a špičkovou povrchovou úpravu. Ke svému 150. výročí od založení společnosti PETROF, spol. s r. o., na počest zakladatele firmy Antonína Petrofa, uvedla firma na trh novou značku ANT. PETROF. První mistrovský nástroj z této řady – ANT. PETROF 275 – je určen na světová pódia pro profesionální pianisty.

Ve dnech 15. – 17. 3. 2014 se uskutečnila konference zahraničních partnerů firmy PETROF spojená s oslavami 150. výročí založení firmy. Akce se zúčastnilo přes 150 zahraničních obchodních partnerů z více než 35 zemí z celého světa.

Oslavy začaly dvoudenní prohlídkou Prahy, která byla zakončena v hotelu Boscolo Prague, kde se konal již druhý ročník populární soutěže „Barový pianista“. V pondělí se konalo slavnostní zahájení v Hradci Králové v hotelu Alessandria, za účasti primátora města Hradec Králové Zdeňka Finka a 1. náměstka hejtmana Otakara Rumla. Hlavní program celé akce potom proběhl ve firmě PETROF. Partneri si prohlédli MUZEUM PETROF, odrážející 150letou historii firmy, výrobu nástrojů a měli možnost se detailně seznámit s novým koncertním nástrojem ANT. PETROF. Zahraniční delegáty zajímala především ruční práce spojená s nejmodernější technologií, která se ve firmě používá. Ocenili výrobu komponentů a přesnost, s jakou klavírní mistři dokončují klavíry a pianina.

Večer byl završen koncertem a rautem ve smiřické kapli Zjevení Páně, za účasti starosty města Smiřice pana Luboše Tuzara. Výjimečné bylo spojení klavíru a varhan v podání Vladimíra Župana a Václava Urbana za sólového zpěvu operní pěvkyně Emy Hubáčkové. PETROF Piano Trio ve složení Jan Schulmeister, Martina Schulmeisterová a Kamil Žvak, kteří vystupují především v Japonsku a Velké Británii a jejichž koncerty jsou v Čechách beznadějně vyprodané, ohromilo publikum ve druhé polovině programu. O catering se skvěle postarala Střední škola potravinářská ve Smiřicích pod vedením Ing. Emy Baborákové.

(tisková zpráva)

Powitanie wiosny 2014

Na pozvání polských přátel jsme se zúčastnili jubilejního 10. ročníku zahájení turistické sezóny v partnerském městě Boguszów-Gorce, který se konal v sobotu 22. března. Za naše město se zúčastnili místostarosta Ing. Ladislav Koldrt a zastupitel Ing. Milan Plšek.

Dopolední odborný a kulturní program probíhal v kulturním domě v Boguszowě, zaměřen byl tentokrát na desetiletou historii těchto setkání a na historii zdejší těžby stříbra, uhlí a barytu. Kulturní program připravily žákyně místních škol. Poté jsme se procházkou přesunuli do Gorců k těžní věži jednoho z uzavřených dolů Witold.

Budovy i těžní věž jsou nově po rekonstrukci, objekt není ještě zpřístupněn, bude zde muzeum hornictví a středisko kultury. Poté jsme se přesunuli k nedaleké sportovní hale, kde bylo připraveno tradiční občerstvení, tedy opečené klobásky, káva a čaj. Zde bylo setkání zakončeno neúnavnou organizátorkou těchto akcí paní Elżbietou Bieniek-Budz.

Milan Plšek

X.Powitanie Wiosny przy Szyble Witold

Boguszów-Gorce, 22 marca 2014 r.

Vítání máje s Hradeckem

První májový den uspořádalo Kulturní středisko Dvorana a Turistické informační centrum Hradec Králové již druhým rokem akci pro rodiny s dětmi „Vítání máje s Hradeckem“.

Mažoretky Carmen z DDM Klíč Jaroměř zahajovaly průvodem po zámeckém nádvoří a následně ještě předvedly pódiová vystoupení s hůlkami i pompomy.

V zámeckém parku probíhala po celou dobu akce ZOO stezka, kterou připravil Dům dětí a mládeže ve Smiřicích ve spolupráci s divadelním spolkem OCHOS Smiřice. Na této ZOO stezce bylo osm stanovišť, kde děti plnily různé úkoly a po úspěšném absolvování dostávaly sladké perníčky, které sponzorovala firma PENAM.

Na nádvoří zámku byly odehrány dvě pohádky, které připravila agentura Pečenka Šimon. Obě pohádky velmi úspěšně děti aktivně zapojily do hraní a ještě si zazpívaly.

V rámci akce proběhly v zámecké kapli Zjevení Páně tři netradiční prohlídky v dobových kostýmech, na kterých návštěvníky provázela jak schovanka paní hraběnky, tak sama paní hraběnka Marie Terezie Violanta ze Šternberka.

V Kulturním domě Dvorana byla připravena výstava výtvarných prací ze smiřické Základní umělecké školy. Před Dvoranou uspořádala firma INDOOR FUN výtvarné dílny pro děti, kde na kartonových modelech domečků, hradů a letadel ztvárnilly svoje fantazie.

Turistický stánek Hradecko připravil jako v loňském roce překvapení pro děti – kozu s kůzlaty a králíčí samici s malými králíčky, takže děti měly pozdvižení.

Během celé akce se na nádvoří zámku také tvarovalo z balónků, malovalo na obličeje, pekly se trdelníky, výborné občerstvení připravila restaurace Městská dvorana. O hudební doprovod se postaral DJ Meddy.

Vstup na májovou akci byl volný – tu v letošním roce finančně celou zajišťovalo Kulturní středisko Dvorana ze svého rozpočtu. Počasí bylo výborné, a tak počet návštěvníků předčil naše očekávání. Jen ZOO stezkou prošlo 161 dětí a prohlídku kaple si nenechalo ujít 140 návštěvníků.

Lebedinská Ilona, KS Dvorana Smiřice

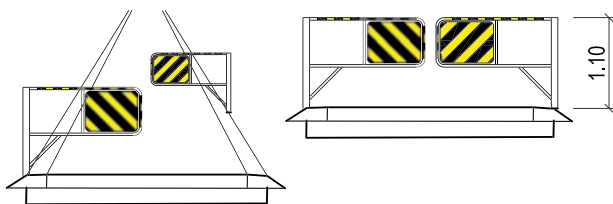
Stezka pro pěší a cyklisty Hr. Králové – Josefov – Kuks rok po dokončení

Část Labské stezky mezi Hradcem Králové a Kuksem se stala pro milovníky kol, in-line bruslaře a pěší turisty vyhledávanou a oblíbenou trasou. Za první rok svého fungování od 17. dubna do konce roku 2013 až do Kuksu došlo 99 663 lidí, počítači čidla ve Věkoších pak hlásila 200 727 cyklistů a pěších. Tato návštěvnost vytvořila prostor pro rozvoj doprovodných služeb v okolí stezky, a to především na úrovni občerstvovacích zařízení.

Jedna z posledních „vad na kráse“ stezky zmizela letos na jaře – v úseku u přírodní rezervace Trotina byl položen asfaltový povrch. Tuto stavbu realizoval Statní pozemkový úřad jakožto majitel pozemku. V současnosti je prvořadým úkolem zajistit údržbu trasy, zejména zemetání a sekání trávy. Čištění bylo zpočátku zajišťováno externí firmou, což se ukázalo jako neekonomické, proto přistoupila společnost Královéhradecká labská o.p.s. k pořízení vlastního zemetacího stroje formou úvěru. Je tak možné efektivněji reagovat na situace, kdy je vinou nenadálých nepříznivých povětrnostních podmínek stezka plná větví či listů ze stromů.

Protože „není člověk ten, aby se zavděčil lidem všem“, zní ke stezce hlasy jak pochvalné, tak kritické. Na jedné straně nás velmi těší slova chvály od spokojených uživatelů stezky – těch je, díkybohu, naprostá většina. Jsme vděční za připomínky, problémy, které s sebou nese provoz, se snažíme řešit, na druhé straně nás ale velmi mrzí lidská hloupost, která se projevuje netolerancí a – bohužel – vandalismem.

Zábrana vjezdu vozidel - doplnění označení žluté a černé pruhy „Z9“ (oboustranné provedení)

Je nutné neustále mít na zřeteli, že stezka je určena jak pro cyklisty, tak pro pěší, a slouží především pro rekreační účely. Na stezce platí obecné právní předpisy stejně jako na ostatních komunikacích a je nutné sledovat a respektovat značení na ní. Cyklisté, chodci, bruslaři, maminky s kočárky, pejskaři – ti všichni na stezku patří, nicméně pokud na ni vyrazí, nesmí zapomínat, že nejsou na stezce sami a vůči ostatním uživatelům stezky se musí chovat ohleduplně. Závažné úrazy, které se na stezce staly, byly zapříčiněny právě nedodržením základních norem chování a pravidel pro pohyb na stezce.

Velkým problémem jsou tzv. „závodníci na kolech“, kteří bezohledně velkou rychlostí „proletí“ po stezce a ohrožují ostatní uživatele. Právě od nich se nese největší kritika, právě jim nejvíce vadí zábrany, které jsou na stezce instalovány. Jim lze jediné vzkázat: máte-li s touto situací duševní problém, můžete bez omezení jezdit po silnicích pro motorová vozidla.

Jakkoliv se mohou zábrany jevit jako překážka v plynulém provozu na stezce, je důležité si uvědomit, že sledují dva cíle. Tím prvním je zamezení vjezdu motorových vozidel po celé délce stezky, tím druhým je ochrana dětí pohybujících se v prostoru loděnic v Předměstí n. L. a v Černožicích v době tréninků či závodů. Bohužel se někteří cyklisté – k nimž nejvíce patří již zmínění závodníci, k dětem na loděnici chovají hrubě, o vulgárních nadávkách ani nemluvě.

Právě zábrany jsou také nejčastěji poškozovanou součástí stezky. Tam, kde ani při zatěžkávací zkoušce v podobě ložské červnové povodně tak zvaná vyšší moc stezku neponičila, lidská blbost, bohužel, páchá škody permanentně. Zábrany jsou od počátku lámány, ohýbány, a jejich oprava není levnou záležitostí.

I přesto, že označení zábran na stezce je v současnosti zcela v souladu s platnou legislativou, budou pro zvýšení bezpečnosti ještě letos doplněny žlutočernou výplní (viz obrázek), a na prostor loděnic bude cyklista ještě upozorněn novým svislým dopravním značením.

Spoustu příjemných chvil na stezce přeje Královéhradecká labská o.p.s.

Malé ohlédnutí – Tříkrálová sbírka

Dvěma fotografiemi se vracíme na počátek roku, kdy se 11. ledna v našem městě uskutečnila tradiční Tříkrálová sbírka. Koledníci vybrali do pokladniček během dne celkem 19.931 Kč. Na snímcích je část koledníků pod vedením paní učitelky Mgr. Šárky Pořizové.

Celkem se na Královéhradecku do 203 pokladniček podařilo vybrat 661.887 Kč. Výtěžek putuje do Střediska rané péče Sluníčko na zajištění služeb rodinám pečujícím o děti s postižením v raném věku, na domácí hospicovou péči, která umožňuje umírajícím lidem a jejich blízkým strávit poslední chvíle společně v domácím prostředí, a také na domácí pečovatelskou službu, která pomáhá seniorům žít běžný život v jejich domovech.

Pokračování revitalizace parku

V letošním roce se z plánovaných prací v parku pokácelo pět stromů, z toho jedno uhnívající torzo před budovou zámku, suchý modřín opadavý, vichřicí poškozený dub letní a dva vyhnívající habry obecné – všechny stromy byly odstraněny z bezpečnostních důvodů.

Ostatní stromy v parku dostaly jako dárek do nadcházející sezóny zdravotní řezy, kdy se odstraňovaly suché a nalomené větve za pomoci plošiny. Nejvíce se ulevilo stromům, na kterých byly již napnuté bezpečnostní vazby, po redukčním řezu se vazby opět uvolnily.

Celkem se od začátku revitalizace (podzim 2011) vykácelo dvanáct stromů, jako náhrada byl stejný počet i zasazen. U všech loni vysazených stromů je patrné, že se dobře uchytily, listnaté stromy jsou hezky olistěné nebo napučené a jehličnany již mají také nové koncové pupeny. Kácení bude pokračovat u třech náletových malých stromů, které nezapadají do kompozice parku, naopak je v plánu vysadit ještě dalších sedm stromů.

Letos v dubnu byly také zasazeny nové stromky – tři douglasky tisolisté a jedna borovice černá. Přihlížel tomu přírodovědný kroužek Anax ze ZŠ Smiřice (viz foto), kterému se dostalo velmi zajímavého výkladu o stromech, jejich funkci a o významu parků ve městech. Při prohlídce parku mohli žáci najít spousty zajímavostí. Víte například, v jakém stromě mají zimoviště netopýři, nebo jaký strom má nové zastřešení dutin, kde mají ptáci přirozené dutiny pro hnízdění ve stromech a kde ptačí budky? Nebo proč a kdo vlastně parky dříve zakládali a jak je to dnes? Kdo všechno žije v našem parku? A kolik je druhů stromů a keřů v našem parku? Postupně si na všechny otázky odpovíme.

Na podzim se uskuteční opakování tahových zkoušek u čtyř stromů, ze kterých zjistíme, jestli se jejich zdravotní stav nemění. Budeme doufat, že jejich odolnost proti vývratu neklesá a stále zůstanou stát.

Jako první stromy v parku byly vysazeny dva javory mléč Drumondii na protibenzínce na jaře roku 2013. Celkem v parku bylo pět druhů javorů,

přibyl tedy nový druh k celkovým 72 kusům javorů. Tyto stromy jsou kultivary v našich podmínkách dobře známých a původních javorů mléč, jsou vyšlechtěny pro okrasu jejich listů s bílým lemováním. Jsou hodně sázeny do měst a parků, protože dobře snášejí řezy, které se hlavně stromům podél silnic nevyhýbají. Javorů existuje celkem 150 druhů a vyskytují se po celé severní polokouli. V našich podmínkách se javory kleny ještě před 100 lety běžně používaly v léčitelství, kdy se z listů vařily odvary na záněty a otoky očí. Plody ruských javorů se používaly při zimnici a bolestech jater. Javory z parku k léčitelství nevyužijete, je to přece jen okrasný strom, a to nám ty naše dva již olistěné stromky hezky dokazují.

V příštím článku se dozvíte o dalším zasazeném stromu, dubu letním.

Barbora Luxová, odbor správy majetku a ŽP, MěÚ Smiřice

POVZDECHNUTÍ POD ČAROU ANEB SOUTĚŽ „NAJDI ROZDÍL“

Když redakční rada obdržela článek pojednávající o nové výsadbě v parku, borovici černé zasazené u psí lavičky ještě spokojeně čnely vrcholky větviček k nebi (výsadba proběhla 6. května). Tak tomu bylo jen několik dní... Dřevění psí strážci z lavičky – Fousáček a Špekáček – si zřejmě jednu temnou noc zdřímli více, než sami chtěli, a tak se stalo, že někdo přičinlivý a po jehličnaté okrase své zahrady bažící, borovici zcela nepozorován ze země vytáhnul (i s oběma kůly, které ji podepíraly), naložil a odvezl neznámo kam. Nelze nezmínit jistou ohleduplnost onoho neznámého lapky – díru, která po stromku zbyla, celkem pěkně zahrnul zeminou a kůrou, která okolo zůstala. Alespoň nám takto do díry nikdo nespadne, nezlomí si nohu a nebude město pohanět k zodpovědnosti...

A teď už bez hořké ironie. Je smutné, jak se stále někteří z nás staví k obecnímu majetku, jak hatí snahu města zlepšit vzhled veřejných prostranství. Nelze si nepoložit otázku: Má smysl něco ve městě dělat, když se vždy najde někdo, kdo úmyslně ničí a krade? Vždyť jen ona psí lavička byla prakticky bezprostředně po své instalaci v parku poničena: nejdříve se objevily vyrýpané obrázky, spáleniny od típaných cigaret, pak se vandalové zaměřili na opěradlo. A jen pár dní po tom, co se lavička po zimě vrátila letos na své místo, kdosi „přičinlivý“ horní prkno opěradla přerazil úplně. Nebo betonové květníky na náměstí – má smysl je osazovat, když květiny z nich jsou hned ukradeny? V případě ukradené borovice černé znikla městu škoda cca 3 tis. Kč. Smutek a znechucení nad podobnými činy peněží nezměříme.

Na závěr ale na veselou notu: Stále se ještě najdou tací, kteří nezištně pomáhají. Tak je tomu i v případě manželů Syrových, kteří městu darovali jinan dvoulaločný (Ginkgo biloba). Byl zasazen na Kršovce před ordinací dětského lékaře. Přejme mu, aby byl tzv. blbuvzdorný a zdárně rostl a sílil. Manželům Syrovým touto cestou děkujeme.

Ladislava Reichová

Historie Smiřického vzácného

J. A. Komenský napsal, že věci poznáme nejlépe, když poznáváme, jak vznikly. Pokusme se tedy podívat na Smiřické bez předsudků, patriotizmu a emocí.

CO O NĚM UVÁDĚJÍ POMOLOGOVÉ

Název získalo začátkem 20. let minulého století. Avšak už v jeho prvním pomologickém popisu poznamenává dr. K. Kamenický, že plody „vzhledem upomínají na Gallowayské“. R. 1940 vyšel VII. díl Vaňkovy „Lidové pomologie“ s podtitulem „Druhá stovka jablek – novinky“. Je v něm, hned pod názvem „Smiřické vzácné“, uvedeno: „Považované jest za jablko Gallowayské.“

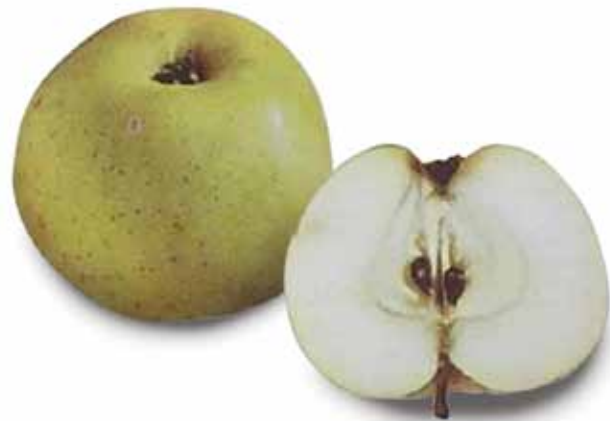
Stejného názoru byl i zkušený švýcarský pomolog Fritz Brunnes, když na velké mezinárodní výstavě historických ovocných odrůd v Lucembursku (Europom 2007) tuto odrůdu bez otálení a jednoznačně identifikoval jako Galloway (čas. Zahrádkář 11/2009). Rovněž naše poválečné pomologie udávají, že Smiřické vzácné bylo považováno za Gallowayské a uvádějí ho v kapitolách málo rozšířených odrůd.

KDE SE PĚSTOVALO

Vždy bylo pouze krajevodou odrůdou. I v době svého největšího rozšíření se pěstovalo jenom ve východních Čechách a to ještě jen v nejteplejších (řepařských) oblastech. V podhůří nebylo už zdaleka tak chutné ani ze zákrsků (informace o pokusech v polovině 20. století v Rokytnici v Orlických horách).

Výjimku tvoří, písemně doložené, pěstování odrůdy v aleji u Loštic na Moravě. Byla vysazena v r. 1888. „Stromky pocházely převážně ze školek velkostatku Bouzov...“ Ten tehdy patřil Řádu německých rytířů, smiřický velkostatek Nejvyššímu rodinnému fondu Habsburskému. Zda mezi nimi byly nějaké vztahy, to se mi, bohužel, nepodařilo vypátrat. Ale z logiky věci vyplývá, že tomu tak bylo, protože není známo, že by se Smiřické v té době pěstovalo ještě někde jinde.

Ovocné školky přestaly tuto odrůdu štěpovat už v 60. letech. Nyní se může pouze výjimečně objevit v některé školce, která se specializuje na staré odrůdy, např. v Bojkovicích na Moravě.

Z doslechu mi bylo známo, že v bývalé zámecké zahradě byl, kromě zaniklého matečného stromu, ještě vysokokmen Smiřického, patrně jeden z jeho prvních potomků. V r. 1996 jsem po něm začala pátrat. Na MěÚ ve Smiřicích se všichni jen divili, že něco takového by ještě mělo v okolí zámku existovat. Na odboru životního prostředí jsem si tedy vyžádala plánky zahrádek u zámku a vypravila se za p. Jiřím Hamplem, dlouholetým předsedou ZO ČZS. Z vyprávění jsem věděla, že nejméně jednou tento strom ošetřoval. Bez zaváhání mi označil pozemek, kde by se Smiřické mělo nacházet. Byla to zahrádka paní Laburdové. Ta se však mezitím ze Smiřic odstěhovala a zahrádku přenechala vnukovi. Jeho manželka mi řekla, že tento strom už na zahrádce nemají. Elektrikáři ho prý v r. 1994 ořezali, a tak nešťastně, že to nepřežil. V následujícím roce se ještě snažil bojovat o život několika posledními výhony. Majitelé neměli ani tušení, jaký strom to na zahrádce vlastně měl. Přiznám se, že legendě o nalezeném semenáči jsem nikdy moc nevěřila. Otazníků spojených s touto odrůdou

je trochu víc. Ale s odstupem let, vyplněných zahrádkářskou činností, studiem a možností získávat další informace, jeví se mi její původ už docela zřetelně. Pokusím se zde ony otazníky rozšiřovat.

V době údajného zrodu Smiřického (1870) bylo u nás, kromě našich krajových, i mnoho cizích odrůd. Nechali si je dovážet zahradníci. V Dějinách ovocnictví je uvedeno, že např. do libochovického zámku už v 17. století z Francie jako jabloňové zákrsky štěpované na jančeti (slabě rostoucí podnoží – janče svatometské, *Malus pumila* var. *paradisica*). Při některých zámcích a velkostatkách byly školky, které potom vybrané odrůdy šířily dál.

Nejvíce bylo anglických, včetně skotských. Mezi nimi – a zřejmě omylem – se k nám dostalo i ono Gallowayské = Galloway Pippin. Pochází z jihozápadního Skotska, z oblasti Galloway, od města Wigtown. Odrůda byla vyšlechtěná začátkem 19. století z Orange Pippin, cv (= kultivar) ID 1023 a u RHS (Královské zahradnické společnosti) zapsána v r. 1871. Je triploidní (t. j. triploidní počet chromozomů = 51, na rozdíl od většiny odrůd, které jsou diploidní se 34 chromozomy. Pyl triploidních má nízkou klíčivost, proto jsou špatnými opylujícími.) V tom se shoduje se Smiřickým a stejně tak i vyšším obsahem kyselin, pro který je doporučována ke kuchyňské úpravě.

SMIŘICKÉ VZÁCNÉ ALIAS GALLOWAY PIPPIN

Jediným věrohodným historickým dokumentem o Smiřickém vzácném je jeho vůbec první pomologický popis v VI. svazku 6dílného pomologického souboru Jana Říhy „České ovoce“. Dokončil a vydal ho dr. Karel Kamenický v r. 1924 – dva roky po autorově smrti. Pro pochopení souvislostí z něj cituji nejdůležitější část v plném znění:

Smiřické vzácné

Nalezeno r. 1907 p. Josefem Vorlem, pomologem státního velkostatku a bývalým zámeckým zahradníkem. Tehdy studoval na pomologickém ústavě v Troji, kde též seznal, že toto jablko ve smiřické zahradě je nesprávně označeno za „Nelsonovo“. O zámecké zahradě vedly se podrobné poznámky, z nichž se dovídáme, že na místě starého, polorozpadlého sadu byla zřízena r. 1872 nová zámecká zahrada, ve které ponechán z 15 zbylých stromů jeden zákrskovitý vzrůst, jenž nesl krásné ovoce. Je to nepochybně matečný strom nynějšího Smiřického vzácného, o němž, podle zprávy Vorlovy, napsána tato poznámka: „Semenáč. Nebyl vykopán proto, jelikož měl pěkné plody.“

Fakt, že toto jablko ve smiřické zahradě je nesprávně označeno za „Nelsonovo“, nasvědčuje tomu, že měla být zřejmě vysazena nebo naroubována tato anglická odrůda. Byla ale s největší pravděpodobností zaměněna za Gallowayské a poté označena jako Nelsonovo.

Při zřizování nové zámecké zahrady „ponechán z 15 zbylých stromů jeden zákrskovitý vzrůst, jenž nesl krásné ovoce...“ Ano, to souhlasí: zákrsky, ve srovnání s vysokokmeny, dávají téměř vždy větší, krásnější a kvalitnější plody. Problém je ale v tom zákrskovitém vzrůstu. Následuje totiž poznámka: „Semenáč. Nebyl vykopán proto, jelikož měl pěkné plody.“

Semenáč a zákrskovitý růst – to se vzájemně vylučuje! Pouze v případě slabě rostoucí odrůdy. Ale tou Smiřické rozhodně není: zpočátku roste bujně, později středně bujně. Pokud byl strom zákrskovitý vzrůstu, nemohl to být semenáč. Jedinou variantou, která přichází z úvahy, je slabě rostoucí podnoží a na ní naštěpovaná odrůda – nepochybně Gallowayské, v zahradě pak, v dobré víře, označené jako Nelsonovo.

Dále se v popisu uvádí, že „válka přerušila další pozorování až do r. 1920“. Pomologovi Říhovi v té době už zbývaly pouhé dva roky života. Zřejmě pokračovalo porovnávání Smiřického s podobnými odrůdami v zahraniční pomologické literatuře. Dr. K. Kamenický už v té době upozornil, že plody Smiřického „vzhledem upomínají na Gallowayské“.

Problém vidím v tom, že při porovnávání byla odrůda Galloway Pippin posuzována pouze podle vyobrazených vnějších plodových znaků. Nemohly být posouzeny vnitřní plodové znaky (jádrínek, semena, dužnina...), a zcela chybělo hodnocení vegetativních znaků (výhony, pupeny, listy, květy...) a vlastností (habitus stromu, úhel větvení...). To by vyžadovalo cestovat do Skotska nebo Anglie, protože ve Smiřicích byla odrůda považována za novou a Gallowayské se u nás nikde jinde nepěstovalo. Takové cesty až asi nemocný pomolog nemohl podniknout. A tak, za souhlasu Říhova, jablko nazváno definitivně „Smiřické vzácné“.

Nejsem pomolog, ale na základě historických údajů a vlastních zkušeností se domnívám, že v případě Smiřického vzácného nejde o odrůdu, ale modifikaci skotské odrůdy Galleway Pippin.

CO JE MODIFIKACE

Ze zárodku určité odrůdy vyroste vždy zase rostlina téže odrůdy. Ale její jedinci nejsou nikdy absolutně stejní. Vlivem vnějších činitelů (nadmořská výška, klimatické podmínky, typ podnože...) nastávají v jejich vývoji odchylky, které se označují jako modifikace. U ovocných odrůd se projevují např. velikostí a kvalitou plodů, jejich trvanlivostí, barevným odstínem... Odrůda, vyšlechtěná v drsných klimatických podmínkách jihozápadního Skotska, bude mít pevnou, hustější dužninu a tím i delší trvanlivost, na rozdíl od její modifikace, pěstované v mnohem teplejší, nížinné oblasti. Dužnina Smiřického je řidší, křehčí a proto i jemnější a chutnější. To vše je ale na úkor trvanlivosti. Řidká dužnina podléhá snadněji zkáze – jablka při skladování hnijí zevnitř.

Modifikace nemají dědičné znaky, na rozdíl od mutací. Z těch pak mohou dalším šlechtěním vzniknout nové odrůdy.

HODNOCENÍ SMÍŘICKÉHO VZÁCNÉHO

V době svého vzniku bylo kvalitnější než mnohé místní odrůdy, a proto se nejčastěji používalo k jejich přerobování. Je dávno překonané novějšími odrůdami, které jsou šlechtěny na rezistenci vůči houbovým chorobám a na vyšší cukernatost. Proto jsou pro většinu lidí i chutnější. Vyšší obsah kyselin však může být někdy kladem. Například, chceme-li připravit dobrý štrúdl, kompot, křížaly... A proto asi budeme Smiřické pěstovat i nadále. Jistě ho ocení i diabetici.

OBNOVA STARÉ ALEJE PODĚL LABE

Její základ tvoří zřejmě těch „několik asi desetiletých vysokokmenů...“, které dr. K. Kamenický vzpomíná v závěru pomologického popisu v roce 1924. Je chvályhodné, že se našla skupina lidí, kteří se zabývají obnovou starého stromořadí, dosazují nové stromky starých a krajových odrůd. Zvláště v době, kdy z naší krajiny mizí aleje – prvek pro ni tak charakteristický. Všem těm aktivistům patří velký dík! A pokud budou potřebovat moji pomoc, ráda jim ji poskytnu.

Miroslava Dostálová, odborná instruktorka ČZS

Mistrovství ČR v orientačním běhu sprintových štafet ve Smiřicích

Oddíl orientačního běhu TJ Slavia Hradec Králové bude v neděli 14. září 2014 pořadatelem Mistrovství ČR v orientačním běhu sprintových štafet. Závod bude mít své zázemí na smiřickém fotbalovém stadionu, tratě povedou zámeckým parkem a centrem města.

Orientační běh je vytrvalostní sport provozovaný především v zalesněném terénu, ale jeho disciplína zvaná sprint je závod na 15 minut, který probíhá v prostředí městské zástavby a v parcích. S pořádáním sprintových závodů má náš oddíl řadu zkušeností: V roce 2004 jsme uspořádali Mistrovství ČR v Josefově, v roce 2011 závod Českého poháru v Jaroměři a v roce 2013 jsme se podíleli na organizaci závodu Mistrovství světa juniorů v centru Hradce Králové.

Zcela novou odnoží sprintu je divácky atraktivní závod čtyřčlenných smíšených štafet dvou žen a dvou mužů s hromadným startem a s předpokládaným časem vítězné štafety okolo jedné hodiny (4x 15 minut).

Během příprav Mistrovství ČR, které probíhají více než rok, jsme se setkali s velkou vstřícností představitelů města, škol a fotbalového i střeleckého klubu, za což všem velice děkujeme.

Závod má své logo inspirované stropem zámecké kaple, během zimy byla zpracována první verze závodní mapy v měřítku 1 : 4000 a v současné době probíhá příprava tratí.

V den závodu předpokládáme následující rámcový harmonogram: Dopoledne proběhne mistrovský závod v kategorii dorostu a otevřený závod žákovských štafet, okolo poledne mistrovský závod 32 štafet v kategorii dospělých a po jeho skončení odpoledne otevřený závod veteránských štafet. Konkrétní časy startů jednotlivých kategorií závisejí na dohodě s Českou televizí, která připravuje ze závodu dospělých přímý přenos na programu ČT sport. (Náš závod bude jedním z pouhých dvou letošních přímých přenosů z orientačního běhu.)

Jsme rádi, že můžeme do Smiřic přivést významnou sportovní akci, přesto se budeme snažit o její provedení tak, aby do života města během zářijové neděle zasáhla co nejméně. Zveme Vás přímo na stadion nebo k televizní obrazovce ke sledování mistrovského závodu. Aktuální informace najdete na <http://mcr2014.shk-ob.cz/stafety/>.

Za oddíl orientačního běhu TJ Slavia Hradec Králové
Jan Netuka

Vzpomínky na činnost žactva Sokola ve Smiřicích

1. část

Chtěl bych, pokud možno krátce a stručně, popsat činnost žáků, kteří vstoupili v roce 1920 do TJ Sokol ve Smiřicích. Jedenáct let byl přibližný věk žáků a žaček, kteří byli přijímáni, a jejich rodiče měli zájem o tělesnou zdatnost svých dětí. Jako žáci jsme byli rozděleni na mladší a starší, hlavním vedoucím žáků byl bratr Černý a bratr Kopáč. V zimě a v době nepohody se cvičilo v místní školní tělocvičně. Byla však pro velký počet cvičících malá a velmi prašná, ovšem v té době musela stačit. Šatna byla v téže místnosti. Cvičební hodiny byly rozděleny, a to pro mužský oddíl – úterý a pátek, ženský oddíl – pondělí a čtvrtek. Cvičební doba byla stanovena pro žáky 18–19 hodin, dorost 19–20 hodin, muži 20–21 hodin, případně do 22 hodin. Žáci byli rozděleni na družstva, přibližně podle zdatnosti, a měli cvičitele z řad dospělých. Cvičební hodina byla rozdělena na čtyři části. První bylo cvičení na nářadí, a to na koni, koze, nízké hrazdě, nízkých kruzích, bradlech a šplh buď o tyči, nebo na volně visícím laně. Družstva se střídala podle počtu cvičících. Druhá část byla prostná, důležitá pro kázeň a sjednocení pohybu celého družstva. Cvičili všichni. Někdy to byl již nácvik prostných pro veřejné vystoupení. Třetí částí byly hry, což bylo pro nás, žáky, velmi zábavné a dávaly nám možnost se klukovsky vybit. Čtvrtou částí cvičební hodiny byl hromadný zpěv sokolských a národních písní za pochodu po obvodu tělocvičny. Pochodovalo se při otevřených oknech, abychom nedýchali zvířený prach. Proto jsme se těšili na jaro a lepší počasí, abychom mohli cvičit na hřišti.

Pro cvičení na hřišti byl poněkud jiný program. Byly to prvky z lehké atletiky, míčové hry, nezbytná prostná a na ukončení hodiny opět hromadný zpěv za pochodu. Účast žáků na cvičení byla zaznamenána vedoucím. Při nekázní žáka, když nepomohlo napomenutí, dostal na jednu nebo dvě cvičební hodiny zákaz přijít do cvičení. A to byl snad pro nás nejpřísnější trest za porušení kázně.

Odbočím poněkud od cvičebního tématu. Jak jsem již na počátku uvedl, školní tělocvična byla pro takové množství cvičenců nejen malá, neměla oddělenou šatnu a sociální zařízení, umývárny, ale především byla velmi prašná. V té době se výbor jednoty rozhodl o stavbě tělocvičny. Začaly se vyrábět cihly v cihelně po pracovní době s pomocí zaměstnanců cihelny. My, starší žáci, jsme též pomáhali. Skládali jsme cihly, jezdili s vozíky apod. Výbor dal do prodeje veřejnosti tištěné lístky za 1 korunu (jedna cihla na stavbu sokolovny). Ale to vše, i prodej hotových cihel, by nestačilo krýt výdaje na výstavbu sokolovny. Bylo několik let pro první světové válce a bylo velmi drahé. Namísto stavby nové budovy se pronajal na dvacet let bývalý hotel Andrejsek (polovina přízemí). Aby bylo možno našetřit na stavbu nové sokolovny, provedly se zde rekonstrukce a přístavby a vybudoval se sál, který v prvé řadě sloužil pro kino, které svým provozem mělo vydělat na stavbu nové sokolovny. Jiná možnost tehdy nebyla. Přestavba však musela sloužit současně i jako sokolovna.

Vzadu přes dvůr se přistavěla šatna cvičenců, sprchy, WC a kabina pro kinooperátora, přistavěná až v zadní části. Vpředu do ulice byla vedle sálu sborovna a přes chodbu byl sokolník a WC. Dveře do sálu ze sborovny byly při němém filmu otevřené, neboť filmy byly doprovázeny hudbou

sokolského orchestru. Ve sborovně byla též pokladna kina. Sál kina měl parkety a pro lepší pohled na plátno byla podlaha zvyšována zepředu dozadu dřevěnými stupínky. Měly rozměr 3 x 3 m a v předních řadách lavic se snižovaly do ztracena. Nejvyšší stupínek byl asi 45 cm vysoký. Ty se každé pondělí skládaly na sebe do zadní části sálu, aby vznikl prostor na cvičení. Každý pátek po cvičení mužů se stupínky rozložily po sále včetně sedadel, která se rovněž skládala vzadu. Úplně v zadní části sálu byly též stupínky, ale vyšší. Tam se chodilo do kina k stání a prostor byl oddělen od sedadel zábranou. K stání byl vchod přes dvůr chodbou kolem šaten. Zde byla pokladna k stání.

Hotel Andrejsek – srovnání podoby hotelu z doby kolem r. 1920 a nedávne

Vzadu za dvorkem vedle kuželníku bylo ze staré vykáčené zahrady utvořeno menší cvičiště. Zde byly konstrukce pro kruhy, piskové doskočiště pro skoky a kotvy v zemi pro upevnění hrazdy. I volejbal se zde dal hrát. Bylo-li méně cvičenců, rádi jsme zde cvičili i v létě, jinak se muselo přeběhnout přes ulici na školní hřiště. Přestavba do popisované podoby trvala do roku 1923. Ve sborovně nade dveřmi se skvěla tabulka s nápisem: „Pamatujte na stavbu sokolovny v roce 1943.“ To byl rok, kdy měl končit pronájem části hotelu Andrejsek. Ovšem nové události vše zvrátily.

V roce 1923, ve 14 letech, jsme přestupovali do dorostu. Při tomto přestupu jsme byli školeni ideově v sokolském duchu, hlavně v dobrovolné kázní. To znamenalo pro dorost do 18 let zákaz pití alkoholu a kouření. Tyto dva body se musely dodržovat, na což dbal náš vedoucí dorostu bratr Eda Novák. Byl výborný cvičenec, přísný, ale spravedlivý vychovatel. Po čtyři roky, které nás vedl v dorostu, byl nám cvičitelem, učitelem a vychovatelem mravních zásad. Po celý náš život byl pro nás nezapomenutelným vzorem. Uvedu jeden příklad: Místní divadelní ochotníci potřebovali k historickému představení několik statů. Vedoucí vybral z nás 12 dorostenců. Během divadelních zkoušek se však dozvěděl, že jsme tehdy kouřili a pili pivo. Po skončení představení nás 12 nechal nastoupit a přede všemi nám za toto provinění udělil trest, na tři měsíce nucenou dovolenou – zákaz cvičení. Pro nás, hudebníky, ještě zákaz hudebních zkoušek. Po třech měsících nás v den cvičení deset nastoupilo, zbylé dva vedoucí rád oželel. My jsme slíbili nápravu.

Cvičební program dorostu v zimě a v době nepohody byl podobný jako u žáků, větší důraz se kladl na cvičení na nářadí. Byli jsme rozděleni podle výkonů na družstva a pomocní vedoucí byli starší výteční dorostenci. Nejraději jsme měli vysokou hrazdu a kruhy v hupu. Bradla byla dost těžká, neměli jsme rádi koně – mety. Pokud se ještě cvičilo ve školní tělocvičně, rádi jsme šplhali na laně bez přírazu nohou. To také byla jedna z disciplín na závodech, a zpočátku to bylo dost náročné. Cvičení na nářadí se též střídalo. Když se nacvičovalo na veřejná vystoupení, byla to především prostná, kterým se věnovalo hodně času, někdy i na úkor her. Zpěv ukončil vždy cvičební hodinu. Neradi jsme odcházeli ze cvičení a těšili se vždy na další hodinu.

Besídka v sále hotelu Andrejsek, žáci při kozáčku – rok 1935

Sokolská činnost dorostu za bratra Edy Nováka nebyla vyčerpaná jen v tělocvičně. Dalším sportem bylo vodáctví, provozované v létě. Příprava začala však již v zimě, kdy se stavěly loďky. Zkušené bratři od dřeva stavěli dvojveslice, jednoveslice a pak hlavně pro dorostence – „maňásky“. To byly loďky s plochým dnem, dlouhé 3 až 3,5 m a úzké jako tělo veslaře. Byly velmi vratké a než jsme si zvykli, byli jsme víc ve vodě. Patřilo k nim oboustranné pádlo. Pro nás byla vyhazena neděle a na těch čtyřech maňáscích jsme se pro velký zájem museli střídat. Někdy vyjela celá flotila, jedna dvojveslice, jedna jednoveslice a čtyři maňásci. Loďe kotvily na mlýnském labském rameni, vzadu, za starou radnici. Plulo se buď proti proudu do Černožic, v tom případě jsme brali sebou míč, oštěp, disk, kouli a tam jsme u jezu na louce sportovali. Nebo se plulo bez náradí až po Josefov na Metuji.

Tyto nedělní trasy byly nejčastější, byly na celé odpoledne, někdy až do tmy. Tímto směrem, i když proti proudu, to ještě šlo. Jiné to bylo vždy, když se plulo do Lochenic nebo Předměřic po proudu. Horší byla cesta zpět proti dosti silnému toku řeky. Při této trase jsme museli přenášet loďe u splavu na Šternberku. V době, když jsme byli již u mužů, plula celá flotila v předvečer svátku Mistra Jana Husa 6. 7. do Předměřic k elektrárně. Tam nad jezem jsme upevnili na tyčky lampiony a rejdlili s loďemi po vodě. Přespali jsme ve mlýně a ráno se plulo na Hradec Králové, kde jsme opět museli u jezu loďe přenášet. Pluli jsme pak až do Opatovic ke starému splavu. Ovšem zpět to byla dřina proti proudu a snad nehorší to bylo pod Skálou – téměř u Smiřic. Na dně vyčnívaly části skály a tak jsme šli místy často do vody. Tato trasa byla naším největším vodním úsekem, nejčastějším pak Černožice a Josefov. To byly naše letní radovánky, v zimě hory a sněh.

Sokolský dorost měl několik párů lyží na půjčování těm méně majetným, a když nastala zima se sněhem, nenechali jsme lyže zahálet. Při dostatku sněhu jsme se spokojili s Chloumkem, někdy se jelo na Zvičinu a i dále do Svatoňovic. Župa podkrkonošská pořádala na Zvičině kurs pro začínající techniky i pokročilé, kterého se několik z nás zúčastnilo. I skoky na malém můstku jsme si vyzkoušeli. Ovšem výzbroj a výstroj proti dnešní byla primitivní, ale sportovali jsme s nadšením.

Ani na kulturu náš vedoucí br. E. Novák nezapomínal. Sestavil dorostenecký hudební kroužek, scházející nástroje doplnil staršími bratry a za vedení Ing. Vlčka z cukrovaru jsme se dali do muzicírování. Notový archiv jsme měli k dispozici od biografického kroužku, hráli jsme lehčí skladby a každou středu, někdy i pondělí, prožili překrásné večery při hudbě. Někteří z nás později hráli při němém filmu v biografickém kroužku.

Ještě doplněk k dorostu. V roce 1926 jsme pilně nacvičovali prostrná pro okresní župní a posléze VIII. všesokolský slet. Tohoto sletu jsme se zúčastnili jako dorostenci. Byl to pro nás zážitek na celý život. Byli jsme mladí, nezkušení, a i když jsme absolvovali již třikrát župní cvičení, neměli jsme představu o mohutnosti sletu. Uchvátila nás veliká plocha stadionu, ohromné hlediště, nástupiště, šatny a především vlastní vystoupení bylo pro nás ohromujícím zážitkem. Průvod Prahou byl pro nás snem i skutečností. Měli jsme i obavu, abychom se v tom lidském mraveništi neztratili. Ještě doma, po příjezdu, jsme měli dlouho o čem vyprávět i přemýšlet.

Se sokolským pozdravem NAZDAR

Václav Volt v. r.

(Vzpomínky svého otce pro Zpravodaj přepsala paní Milena Červinková)

Poznámky Ing. Milana Plška ke článku:

Václav Volt (1909–1991) – stavební klenářství, ul. Zemanova čp. 76 (za trafikou)

1. Zpočátku se cvičilo ve staré školní tělocvičně, později předělané na učebnu, dnes přízemí vedle šaten, okna směrem k restauraci Sluníčko. Venku se cvičilo původně na školním hřišti.

2. Sokolovna měla být postavena v parku, naproti malému stadionu, vpravo od vstupu do parku z Palackého ulice.

3. Hotel Andrejsek, Palackého ul. čp. 94, později přestavěn na kino a byty. Vstup přes dnešní malou prodejnu potravin, v sále dnes prodává vietnamský obchodník.

4. Sokolské cvičiště – stadion, dnes opuštěný starý (malý) stadion za benzinovou. Původně labské podjezí. Napříč stadionu se též úspěšně hrávala česká házená.

Devítka v dějinách Smiřic

Rok 1919

Rok 1919 je datem vzniku Veřejné čítárny ve Smiřicích. Zásahu na tom měla „Občanská beseda“, která ve Smiřicích vyvíjela bohatou činnost na úseku šíření osvěty.

Na začátku 20. století se mezi lidmi rozvíjel zájem o smysluplné vyžití. Jak už bylo dříve psáno, vznikaly zde ochotnické, pěvecké, recitační a podobné spolky – i výše uvedená Veřejná čítárna. Kromě toho ve Smiřicích vznikaly i sportovní kluby: kuželkáři, fotbalisté, házenkáři, gymnasté – hlavní slovo v této činnosti měla organizace SOKOL, která ve Smiřicích působila od roku 1898. V uvedeném roce 1919 přibyla ve Smiřicích další tělovýchovná organizace s názvem Dělnická tělovýchovná jednota – často používala zkratku DTJ.

Rok 1929

Tato zpráva se netýká přímo Smiřic, ale je pozoruhodná. Souvisí s Labem, které protéká kolem Smiřic. V nedávné době zažilo Česko několik rozsáhlých povodní, které napáchaly mnoho škod. Velké vody však škodily i dříve. Při veliké povodni v roce 1929 velká voda v Labi poškodila jezu a elektrárnu v Předměřicích nad Labem. Obojí bylo obnoveno až v roce 1950.

Proč se nestalo nic závažného ve Smiřicích – Labe zde ještě nebylo zregulováno – nebyl zde jez a nebyla zde ještě dlouho ani elektrárna. Labská voda měla možnost se rozlévat do polí směrem k Hubilemu, Čibuzi a Skalici.

U vcelku nedaleké obce Libníkovice stála na návrší veliká památná lípa. Opravdu veliká – v její koruně bylo umístěno podium, na kterém pro obveselení hrávala při různých akcích celá kapela. Nejen velká voda řádila v tomto roce – přišla i vichřice, která ve zdejších kraji napáchala hodně škod. Porazila i tuto lípu. Libníkovičtí byli smutní a jako náhradu za památnou lípu zde postavili rozhlednu. Není to tak daleko – doporučuji návštěvu jízdu na kole (do 20 km).

V tomto roce byla ve Smiřicích založena filiálka Okresní záložny v Jaroměři (Smiřice tehdy patřily do okresu Jaroměř!). Ale nebyl to zde ve Smiřicích první peněžní ústav. Už od roku 1862 (!) byla u nás Občanská záložna „ku podpoře chudších živnostníků“ a od roku 1886 byla zde otevřena Spořitelna smiřická. Na začátku 20. století byly tedy ve Smiřicích tři peněžní ústavy. A jak jsme dopadli v současné době – už tady není ani jeden peněžní ústav!!! I když si mnozí můžeme stěžovat na nedostatek peněz, rozhodně jich je v dnešní době mnohem víc než tehdy.

(mv)

Smiřická jubilea v roce 2014

Čas je neúprosný – roky letí a v současné uspěchané době se leckdy zdá, že rok má méně než dvanáct měsíců... To, co bylo včera, je dnes už historií. Právě k připomenutí onoho neúprosného běhu času vybírám některé události, které se udály v našem městě a ke kterým se letos vztahuje nějaké jubileum.

- 17. září 1659 – Před 355 lety tehdejší majitelé panství bratři František Ferdinand a Antonín Pankrác Rudolf Gallasové povýšili ves Smiřice do městského stavu s právem používat pečeť s vlastním znakem.
- 1699 – Před 315 lety započal hrabě Jan Josef ze Šternberka se stavbou smiřického kostela sv. Tří králů (nyní zámecké kaple Zjevení Páně).
- 1789 – Je to již 225 let, co se začala psát historie smiřického školství. Tehdejší holohlavský děkan Emanuel Böhm se zasadil o zřízení řádné třídní školy ve Smiřicích. Byla umístěna v prvním poschodí v dřevěném obecním domě, tehdejší radnici. Prvním zkoušeným smiřickým učitelem se stal Josef Dominik.
- 175 let už uběhlo od velkého požáru, který dle kroniky postihl téměř polovinu města. 11. srpna 1839 vypukl v domě čp. 105 oheň, který se brzy díky velkému suchu rozšířil. Bylo při něm zničeno 55 domů, 24 stodoly (plné úrody), stáje i chlévy, radnice, školní světnice, masné krámy, mlýn a připojená pila. Katastrofa, jejíž následky vyvolaly změnu vzhledu města, si jako zázrakem nepřipsala žádnou přímou oběť, až při následném hledání použitelných předmětů byla padajícím trámem smrtelně zraněna žena krejčího Víra z čp. 113.
- 1864 – Plných 150 let se můžeme chlubit republikovou raritou: díky baronu Janu st. Liebiegovi máme Smiřicích jedinou nádražní budovu, která je postavena ve stylu loveckého zámku.

- 15. října 1889, tedy před 125 lety, byla slavnostně vysvěcena budova Mautnerova chudobince a školy mateřské, postavená nákladem 16.514 zl. 55 K (budova čp. 111 v Mlýnské ulici). Dne 2. prosince 1889 pak byla v téže budově otevřena a svému účelu odevzdána mateřská škola za přítomnosti všech členů místní školní rady. Opatrovnicí byla zvolena Laura Feltlová z Černožic a do školy bylo zapsáno 39 dětí.
- Před 90 lety, 22. června 1924, byl dle zápisu v kronice „za veliké účasti obecního slavnostně otevřen biskupem CČs. Gustavem Adolfem Procházkou z Hradce Králové dobudovaný Husův sbor církve československé“. Prvním farářem byl Čeněk Brebis. První bohoslužba se konala ještě v nedokončeném kostele na půlnoční r. 1923. Stejně kulaté výročí letos slaví tzv. „obecník“ – dům čp. 266 vedle školního hřiště. Na obecní nájemní dům přispělo tehdy Ministerstvo sociální péče částkou 452.000 Kč, celkové náklady byly 730.630,94 Kč.

• Letos je tomu již 85 let, co byl 24. července 1929 založen Tenisový klub ve Smiřicích, „mající za účel pěstovati, rozšiřovati a podporovati tenis a jiné sporty tomuto podobné neb s ním související. Při ustavení čítal klub 16 členů a prvním předsedou zvolen byl inspektor Československých státních drah Bohdan Kopal, kapitánem Ing. Ivan Kukla, správce St. dvora Holohlav“.

• Kulaté 80. výročí od založení slavi smiřičtí rybáři – svoji organizaci založili 25. listopadu 1934 na ustavující valné hromadě a nazvali ji „Rybářský spolek pro Smiřice a okolí“. Zakládajících členů se tehdy sešlo celkem 25.

• 1. 9. 1949 – byla slavnostně zahájena stavba Gigantu. První poklep na základní kámen tehdy před 65 lety provedl gen. ředitel čs. státních statků, poslanec Josef Smrkovský. Každý z bloků dlouhých 155 a širokých 15 metrů byl určen pro 1 000 vepřů. Na monstrózní stavbě pracovaly tisíce brigádníků, a o nadšení, s jakým lidé přistupovali k akcím obdobného charakteru, svědčí i tzv. „brigáda malířů“, kteří se rozhodli zachytit ve svých dílech jeden z prvních rozmachů socialistického státu.

• Před 60 lety, dne 1. dubna 1954, si první televizní přijímač v obvodu smiřického poštovního úřadu zakoupil pan Josef Junek, řidič z cukrovaru. Jak uvádí kronika, zakoupil jej tehdy v Praze, a tento nákup zaznamenal pohotový reportér pražského rozhlasu – jejich rozhmluva, týkající se tehdejších možností nákupu, byla ihned vysílána čsl. rozhlasem. 11. dubna si pak pan Junek postavil i stožár pro televizní anténu vysoký 22 m.

• 24. května 1974 byla otevřena nová benzinová čerpací stanice (fotografie vlevo). Jak psal Zpravodaj, toto otevření jistě uvítali všichni majitelé motorových vozidel nejen ve Smiřicích, ale i v okolí, protože zde byly k dostání všechny druhy pohonných hmot.

• 5. 9. 1984 – Před 30 lety byl slavnostně otevřen Penzion pro důchodce na sídlišti Gen. Gavorova se 40 obytnými místnostmi a bytem pro správce. Na fotografii mají budovy penzionu ještě rovné střechy.

• 6. 12. 2004 zahájila smiřická knihovna svou činnost ve vlastních prostorech – v budově tzv. Důchodu. Přestěhování ze zámku přineslo před 10 lety čtenářům příjemné změny, kromě krásného prostředí i rozšířenou výpůjční dobu.

Zdroj dat:

www.mestosmirice.cz, Zpravodaje, kroniky města, archiv města, www.smirice.eu.

Ladislava Reichová

Smiřičtí a Valdštejn – 1. část

Kde začít příběh o – ve světě patrně nejproslulejším – českém šlechtici, příběh o Albrechtovi Václavovi Eusebiovi z Valdštejna, vévodovi frýdantském a meklenburském, generalissimovi císařských vojsk a admirálovi moře oceánského. Nejspíše od jeho původu.

Albrecht Valdštejn se narodil 24. září 1583 v Heřmanicích u Jaroměře, jako syn urozeného, ale nepříliš majetného zemana. Jeho matka Markéta Marie Smiřická (1557–1593) provdaná za Viléma z Valdštejna na Hostíném (1547–1595), pocházela z náchodské linie Smiřických. Byla dcerou Albrechta Smiřického (1528–1566) a Hedviky z Házmburka (1533–1592). To později umožnilo Valdštejnovi prohlásit se za nejbližšího příbuzného a poručníka slabomyslného Jindřicha Jiřího Smiřického a získat tak polovici statků Smiřických. Matka Albrechtovi zemřela, když mu bylo devět roků, otec o dva roky později. Jako dvanáctiletý sirotek opouští roku 1595 rodnou ves. I tak se mu dostalo slušného vzdělání na domácích i zahraničních školách. Vzdělání nebral příliš vážně, rád holdoval pitkám a nevázanostem. Byl to prostě typický kavalír své doby. Od mládí byl však neduživý, trpěl řadou nemocí i nervovými záchvaty. Heřmanická tvrz se sedmi vesnicemi a 92 poddanskými rodinami v chudém Podkrkonoší nedávala velkou naději na bezstarostný blahobyť. Snad to bylo důvodem jeho nezkrotné touhy po úspěchu a především po majetku a bohatství, bezohledné ctižádosti, vypočítavosti a snahy oslňovat ostatní přepychem. Jeho neukojená touha po slávě mu zajistí bohatství, moc i přízeň císaře. Čím více ale má, tím chce ještě víc. Nakonec pak přichází o všechno.

Velkou vášní Valdštejna byla astrologie, roku 1608 si nechal sestavit horoskop od věhlasného astronoma Johanna Keplera, předpovídá mu v něm velkou moc a bohatství.

Cesty ke kariéře existovaly tehdy dvě – církevní nebo vojenská. Pro církevní neměl předpoklady, byl prvorozeným synem, vychován ve víře Jednoty bratrské. Vojenskou kariéru započal jako praporčík na uherském bojišti roku 1604, při pozdějším obléhání Košic byl již velitelem pěší kompanie. Pro snadnější cestu za kariérou přestupuje kolem roku 1607 ke katolicismu. V květnu 1609 se stal Valdštejn svatbou se starší, ale bohatou vdovou Lukrécie z Landeka zámožným spolumajitelem několika panství a také členem moravské stavovské obce.

Při vypuknutí českého stavovského povstání roku 1618 byl již plukovníkem moravských stavů. Jedním z čelných představitelů českých stavů byl tehdy Jan Albrecht Smiřický. Když se Morava přidala na stranu povstalců, přeběhl Valdštejn k císařským. V Čechách a na Moravě je prohlášen za psance. K nepříteli přeběhl se svými vojáky i s ukradenou pokladnou moravských stavů, což vyvolalo značné pobouření. Sám císař byl tak zaskočen, že ukradenou pokladnu stavům vrátil, Valdštejna však jmenoval císařským plukovníkem. Přeběhlík se chopil šance, naverboval pro císaře tři pluky, jeho vojáci nechyběli ani na Bílé hoře. Sám Valdštejn však v čase bitvy úspěšně dobýval pro císaře v severních Čechách vzbouřená města.

Vítězství Habsburka na Bílé hoře bylo pro Čechy katastrofou, z které se česká šlechta již nevzpamatovala. Elita protestantských českých stavů byla nenapravitelně zdecimována. „Dějiny české jsou nepřetržitým bojem národa za uhájení samostatnosti, za uchránění svobody. Bolestno jest za dnů bídy vzpomínati zašlé slávy, těžko jest nésti nezaviněné neštěstí, však toho horší jest zřítí syny vyšlé z národa v rozhodných bojích se spolčovati s nepřítelem a takž olupovati vlast o svobodu a práva krví dobytá. Takovým synem byl Albrecht z Valdštejna. Vychován ve víře evangelické, stal se v pokročilejším věku katolíkem, odpřisáhnův víru rodičův i vychovatele svého Albrechta Slavatu.“ (Fr. Dvorský – Historické doklady) Nežřízená snaha po moci, zbohatnutí a vyniknutí vydala v něm svůj květ nejznamenitější.

Po potlačení českého stavovského povstání roku 1620 na Bílé hoře patřil mezi deset nejtěžších viníků Jan Albrecht Smiřický. Již roku 1621 byli všichni rychle a hladce odsouzeni ke ztrátě cti a majetku. Bylo jen otázkou času, kdy císař Ferdinand II. Habsburský rozdělí rozsáhlé majetky svým příznivcům. Tak by se i stalo, kdyby se do řízení nevložit Albrecht

z Valdštejna, ne však jako jeden z vítězů, ale v roli dědice statků Smiřických a pohotového finančníka. Zapůjčil ochotně císaři a Karlovi z Lichtenštejna 110.000 zlatých rýnských a do zástavy převzal statky Smiřických, Kumburk s Jičínem, Hrubou Skálu, Český Dub a Hořice. Valdštejn získal do držení i fideikomisi statky Smiřických, ty byly z konfiskace vyňaty, neboť Jan Albrecht je držel pouze za svého slabomyslného bratra Jindřicha Jiřího Smiřického. Těmito statky mohl volně disponovat až po smrti Jindřicha Jiřího, ten žil v exilu se svou sestrou Markétou a Valdštejnovi byl vydán až roku 1627. Svým poručníkem byl internován na Hrubé Skále, kde také roku 1630 umírá. Krom rozsáhlých území, jež si dal od císaře darovati, skoupil pod cenou i přivlastnil si bez zaplacení řadu statků dalších. Výhodně získal i majetek Rodernů, do něhož patřil i zámek Frýdlant.

V červnu 1623 se jako vdovec podruhé oženil, zaměřil se tentokrát na politické výhody sňatku. Jeho druhou ženou se stala o 18 let mladší Isabela Kateřina z Harrachu, dcera vlivného císařova rádce. Výrazně tak posílil své postavení u dvora.

Za sídelní místo svého impéria si Valdštejn vybral Jičín. Provinčnímu městečku, s dřevěnými domy a zámek Smiřických poničeným nedávným výbuchem, vnutil Valdštejn plán svého sídelního města. Rychlost, s jakou tu od roku 1624 vznikalo jeho sídlo, zatímco jinde se obávali zkázy a budovali hradby, nemá v tehdejší Evropě obdoby. Vše probíhalo podle pokynů vévodovy stavební kanceláře. Z bývalého zámku Smiřických nechal vytvořit palác se třemi nádvořími a sálem přes dvě podlaží. O jičinském náměstí se říká, že mělo být čtvrtým nádvořím Valdštejnova zámku. Toho bylo vskutku zapotřebí, neboť vévodův doprovod čítal 800 až 1000 koní. Z nařízení Valdštejna byla u Jičína rovněž vysazena čtyřřadá lipová alej – Libosad, vedoucí k lodžii pod Zebínem. Alej měla pokračovat až do valdickeho kláštera kartuziánů. V klášterním kostele bylo započato s výstavbou rodinné hrobky pánů „z Valdštejna a Frýdlantu“.

Vojevůdce a neúnavný organizátor tak s předstihem určil místo svého posledního ležení, kde bude čekat na svůj poslední soud. Česká metropole na Vltavě je snad jediné místo, kde byl jeden z mnoha velkolepých záměrů Valdštejna dokončen. Valdštejnský palác pod Pražským hradem je dnes sídlem Senátu ČR. Přístupná je zahrada a jízďárna, kde se konají výstavy výtvarného umění. V roce 2008 se zde konala velkolepá výstava „Valdštejn a jeho doba“ s rozpočtem cca 15 milionů korun.

Dle historické literatury sestavil Ing. Milan Plšek

Smiřice a Smiřičtí

Začal jsem uvažovat – zkuste uvažovat se mnou. Jsou dva problémy – dvě otázky. První známý problém zní: Co bylo dříve, vajíčko nebo slepice. Odpověď jsem nenašel a vy? Odpověď nikam neposílejte, stejně byste nic nevyhráli. A nyní druhá otázka: Co bylo dříve – Smiřice anebo Smiřičtí??? Já bych chtěl tvrdit, že zde byly nejdříve Smiřice. Dokonce jsou tři pověsti o vzniku názvu tehdy tvrže a několika domků mezi dvěma rameny Labe – někde v místě současného zámku.

První pověst má téměř pohádkový ráz. Dva rytíři se spolu velmi zle pohádali – byl z toho hněv a osada, kde k tomu došlo, se proto jmenuje **Hněvčeves**. Rytíři pokračovali východním směrem. Postupně začali litovat toho, že se tak rozkmotřili, měli z toho hoře – to už byli u vesnice, která proto měla název **Hořeněves** (tak se někdy psávala Hoříněves). Při další cestě rytířů východním směrem je zlost přecházela, až přešla. Došlo k jejich smíření – no, a proto zde máme **Smiřice**. Druhá pověst už není tak pohádková. V rovině na východ od Smiřic směrem k Hubělesu a Čibuzi tvořilo Labe několik ramen – byly tam **řice** – dnes řekneme řeky. O ty řice byl veden spor s Hradečáky. Nakonec došlo k dohodě – došlo ke smíru – byl to **smír** o **řice** – no, a z toho Smiřice. Třetí odpověď na položenou otázku o původu názvu Smiřic je zřejmě nejpravděpodobnější. Na místě dnešních Smiřic sídlil rod Smírů – **Smírové**. Přimysleme si háček a ještě menší úpravu a máme z toho Smiřice.

První známí držitelé Smiřic – tedy už Smiřic, byli ve 14. století: Kolem roku 1359 to byl nějaký Mutina z Dobrušky – jeho syn byl oddán s Eliškou ze Smiřic. Tato Eliška byla po smrti manžela v podstatě první známou držitelkou Smiřic. Na doplnění je třeba ještě dodat, že ke Smiřicím tehdy patřila ještě Čibuz a Skalice. Eliška žila ještě v roce 1380. Od ní nabyt na Smiřice věnného práva Markvart z Vartenberka a ze Žleb. V seznamu majitelů Smiřic z konce 14. století dále najdeme Beneše z Choustníka, který byl milcem krále Václava.

O začátku Smiřic a jejich názvu tedy už něco víme, ale kde se vzali Smiřičtí? Je dobré číst knihy. Jsou knihy s detektivkami, se zamilovanými romány, cestopisné apod. Jsou i knihy o historii. V naší smiřické knihovně jsem objevil knihu od Jakuba Jiřího Jukla: Jan Smiřický ze Smiřic. Zde jsem našel odpověď na otázku, kde se vzali Smiřičtí. Je zde i velmi podrobně popsán život prvního známého člena tohoto rodu – Jana Smiřického ze Smiřic. I když byste si mohli knihu také vypůjčit a přečíst, pokusím se vás zde seznámit s důležitými skutečnostmi o původu Smiřických.

Zřejmě roku 1406 kupuje Smiřice (s Čibuzí a se Skalicí) od Beneše z Choustníka zástupce rodu pocházejícího tehdy ze Zaluňova, dnes Zaluňova, obce přibližně 15 km severozápadně od Jaroměře. Jmenoval se Václav. A jak bylo tehdy zvykem, začal se psát Václav Smiřický ze Smiřic. A stal se tak vlastně zakladatelem známého, vlivného a bohatého rodu Smiřických – jeden z posledních z tohoto rodu se málem stal českým králem! Odpověď na druhou položenou otázku zní: Nejdříve byly Smiřice a teprve potom se objevili Smiřičtí.

Pro zajímavost lze uvést, že Smiřičtí a vladykové ze Zaluňova byli příbuzní – není proto divu, že používali stejný erb. Byl to šikmo dělený štít s černým a stříbrným polem.

První Smiřický Václav měl syna Jana, jehož celé jméno tedy bylo Jan Smiřický ze Smiřic. Ten se ale musel zřejmě narodit ještě v Zaluňově a do Smiřic se dostal asi jako osmiletý chlapec. O dalších osudech jeho otce Václava není téměř nic známo – rozhodně žil ještě v roce 1417. Není známo, jakého věku se dožil. Je pouze uváděno, že byl po smrti (snad někdy kolem roku 1428) pochován v Holohlavech, kde byl už tehdy kostel.

A zde už začíná velmi pestrá éra Jana Smiřického ze Smiřic. Smiřice byly pro něho zřejmě velmi nepatrné a nezajímavé. Bylo obvyklé, že tehdejší mladí muži odcházeli do služby k některému mocnému pánovi nebo rytíři jako panoši. Jan Smiřický se zřejmě dostává jako panoš do služby ke šlechtici Janu ze Smilkova, který byl královým milcem. Zřejmě i díky tomu se Jan Smiřický v letech 1415 a 1416 stává s Janem ze Smilkova společným držitelem vyšehradských manských statků. Protože pak měl povinnosti při spravování těchto statků, musel pobývat v Praze. Pobyt

v Praze pod ochranou vlivného pána Jana ze Smilkova vtáhl Jana Smiřického do tehdejšího dění a formoval jeho osobnost. Dostává se do okruhu sympatizantů reformního hnutí a později i husitství. Pražský pobyt znamenal pro Jana Smiřického také možnost osvědčit své diplomatické schopnosti a dobrou orientaci v politice. Proto také už v roce 1415 přikládá svou pečť na stížný list do Kostnice.

J. J. Jakl využívá ve své knize o Smiřických kromě jiných pramenů poznatků renezančního heraldika a genealoga Bartoloměje Poprockého z Hlohol. Ten měl mít přístup k bohatému smiřickému archivu. Tento archiv byl uložen na smiřické radnici. Při velkém požáru města v roce 1839 shořela i dřevěná radnice – oheň postupoval tak rychle, že se nepodařilo archiv zachránit a byl nenávratně zničen. Poprocky své poznatky uvedl na přelomu 16. a 17. století ve svém díle Diadochus. J. J. Jakl využil i poznatky znalců české historie J. V. Šimáka a Augustina Sedláčka. V Diadochosu je uvedena i fiktivní podoba Jana Smiřického – rozhodně se nedochovala jeho podoba, ale můžeme si jeho celkový vzhled představit alespoň přibližně.

Poměrně velmi malé Smiřice s malinkou Čibuzí na začátku 17. století byly zcela bezvýznamné. Smiřičtí proto po jejich zakoupení nemohli patřit k významným rodům tehdejší doby. A i proto museli v roce 1617 dokonce obhajovat své řádné šlechtictví před soudem v Praze. Soudu se

už zúčastnil pouze Jan Smiřický – důvod nepřítomnosti otce není znám – rozhodně byl ještě naživu. Jan zde předložil erby všech čtyř prarodičů („dědů i bab“). U soudu také několik šlechticů odpřísáhalo, že Jan je jejich „přirozený přítel“ a že jej považují za šlechtice. Soudce – maršálek Jindřich z Lipé stvrdil urozenost rodu listinou s přiloženou pečeti.

Pro úplnost je možno ještě dodat, že Jan měl mladšího bratra Jindřicha, narozeného v letech někdy v období 1398–1410 a mladší sestru Kateřinu, narozenou po roce 1410. Zatímco Jan začal budovat svou kariéru v Praze a potom v severozápadních Čechách, bratr Jindřich držel Smiřice s Čibuzí. Jindřich zemřel ve čtyřicátých letech 17. století a pochován byl ke svému otci v Holohlavech. Smiřice a Čibuz potom spravovali jeho synové Jan a Hynek – pochopitelně Smiřičtí.

O dobrých vztazích mezi členy rodu Smiřických snad svědčí i to, že Jan Smiřický koupil pro Jindřichovy syny – tedy pro své synovce – ke Smiřicím ještě Holohlavy. Janova a Jindřichova sestra Kateřina se pravděpodobně na začátku roku 1434 provdala za rytíře Albrechta z Kolovrat a na Bezděkově. Měli spolu čtyři dcery a žádného mužského dědice. Po smrti Kateřiny se Kolovrat oženil s Barborou z Valdštejna. Jejich syn byl zakladatelem známého rodu Kolovratů.

Jak už je výše uvedeno, Jan Smiřický se začal pohybovat hlavně v Praze. Jeho okolí poznávalo jeho diplomatické i obchodní schopnosti. Jako nepochybně vynikající diplomat byl později opakovaně vybírán za člena zahraničních poselstev i jako delegát při jednáních s panovníky. Zde začínala jeho kariéra. Sblížil se s významnými představiteli husitství a stal se v podstatě členem prominentní skupiny výsehradských manů. Snad by proto ani nemělo překvapit, že již v roce 1421 získal významnou funkci, když se stal hejtmanem (no vida, už tenkrát byli hejtmani!) pražanů na Mělníce. Mělník byl totiž prvním královským městem, které se přidalo k pražanům. Zdá se vám dnešní doba zkorumpovaná? I před 600 lety známosti znamenaly vyšší postavení, vyšší příjmy, možnost rozhodování – a také získávání majetku. To je možno dokumentovat právě na případu Jana Smiřického.

Zřejmě dobré styky s arcibiskupem Konrádem umožnily Janovi získat do svého vlastnictví arcibiskupskou Roudnici. Jan se usadil na zdejším hradě i se svou manželkou Markétou z Michalovic a Roudnice se stala základem rodové moci. Na Roudnici prožila konec svého života i Janova matka, která byla po smrti pochována v tamějším kostele. Na Roudnici byli vychováni i Janovi synovci po bratru Jindřichovi – Jan a Hynek. Samotná Roudnice byla významným zbožím. Pod hradem se rozkládalo město, které bylo obeháno hradbami a mezi poddanskými městy náleželo rozhodně mezi ta větší. Roudnice měla i důležitou strategickou polohu: Významný byl i zdejší kamenný most, který poskytoval jeden z nejbezpečnějších přechodů přes Labe. K Roudnici náleželo rozsáhlé, původně arcibiskupské panství. Kromě řady vesnic byl jeho součástí i mocný hrad Helfenburk na druhém břehu Labe. Ten roku 1429 získal Jan jako restituci církevního majetku (no vida – už i tenkrát byly církevní restituce!). O rok dříve dobyl Jan na téže straně řeky Hořtku, která byla rovněž součástí roudnického arcibiskupského panství.

Roudnice ležela v úrodném Polabí, takže se nepochybně jednalo o bohaté panství. Ke zdejšímu hradu už od časů arcibiskupů náležela drobná – převážně katolická – klientská šlechta. Tu mohl Jan Smiřický používat při svých vojenských podnicích, jako např. při pokusu o opanování Prahy roku 1427 či nepřímo při boji proti pražanům v roce 1428. Helfenburk měl v rámci roudnického panství snad do jisté míry samostatné postavení. Na východě Helfenburského zboží stál ještě skalní hrádek Čap, dobytý asi v září 1429. Tak vypadalo roudnické panství v roce 1431, když připadlo Janu Smiřickému po smrti arcibiskupa Konráda z Vechty. Na doplnění lze dodat, že východočeské panství s centrem ve Smiřicích přenechal tehdy Jan nejspíše svému bratru Jindřichovi, neboť později se vždy mluví o tom, že toto zboží drželi Jindřichovi synové Jan a Hynek.

Roudnice nezůstala jediným majetkem Jana Smiřického. Další příležitost k získání nových držav se mu naskytla hned roku 1432. 30. listopadu tohoto roku koupil Jan Smiřický od Jindřicha Berky z Dubé hrad Housku

s příslušným panstvím. Za Housku s panstvím Jan zaplatil panu Berkovi 500 kop a v březnu 1437 mu byla držba hradu vložena do desk zemských. Protože osudy desk zemských byly v této bouřlivé husitské době velmi složité, byly ukryty na různých místech, dokonce i v cizině. Jan Smiřický se, stejně jako většina šlechticů, snažil zanést nabyté majetky do desk co nejdříve. Šlechtici tím chtěli předejít případným majetkovým sporům. Koupě Housky byla pro smiřického zemana důležitá ještě v jednom směru. Získal konečně hrad, který byl skutečně jeho majetkem, nikoli pouhou zástavou. Zástava mohla být kdykoli vyplacena a šlechtic se mohl ocitnout sice s plným měšcem, ale bez střechy nad hlavou. Housku však Janovi a jeho dědicům nikdo odejmout nemohl. Houska se po jeho smrti stala sídlem jeho synů. Společně s houseckým panstvím získal Jan Smiřický i nějaké zboží ve Mšené u Mělníka.

Kromě Housky byla držba ostatních statků pro Jana Smiřického nejistá a závislá na králově potvrzení – a to i v případě církevních statků. A právě proto asi Jan Smiřický podporoval nástup císaře Zikmunda na český trůn. Na Zikmundovu stranu se však přikláněl hlavně z vypočítavosti a snahy dosáhnout potvrzení držby majetku. Naopak, nástup císaře na český trůn, samozřejmě za předpokladu, že stvrdí kompaktáta, zcela odpovídal Janově politické orientaci od počátku revoluce. V Janově případě tak jeho majetkové zájmy byly zcela v souladu s dlouhodobou politickou orientací smiřického vladky. To nelze říci o řadě dalších šlechticů, kteří jen kvůli uchování majetků byli schopni změnit své přesvědčení a podporovat Zikmundův nástup na trůn. Po nástupu císaře Zikmunda v červenci 1436 patřil Jan do okruhu jeho blízkých stoupenců. Proto jej také umírající císař jmenoval v prosinci 1437 jedním ze zemských správců, kteří měli řídit království po jeho smrti. Zatím Jan Smiřický stoupal po schodech úspěchů, bohatství a moci nahoru.

Protože Zikmundova vláda v Čechách a na Moravě byla do značné míry závislá na podpoře umírněných kališníků, musel si panovník přízeň těchto šlechticů podržet. Kromě schválení kompaktát, bylo nejspolehlivější cestou potvrdit svým stoupencům držby zabraného církevního a někdy i zeměpanského zboží. Přitom samozřejmě císař nemohl pominout Jana Smiřického, který byl jednak tradičním odpůrcem radikálů a tím i přirozený Zikmundův spojenec, jednak osvědčil svou loajalitu k panovníkovi pravidelnou účastí na jednáních o jeho nástupu na trůn. V září 1436 mu Zikmund potvrdil nejen držbu arcibiskupské Roudnice s celým panstvím včetně Helfenburka, ale i zástavu drobnějších církevních statků, ležících zejména kolem soutoku Vltavy a Labe. Ty náležely nejruznějším církevním ústavům a Jan se jich asi zmocnil už během husitských válek. Z významnějších míst je možno jmenovat nedaleko Roudnice na pravém břehu Labe Veltrusy nebo Čakovice. Nejvíce statků získal ale Jan tímto zápisem v trojúhelníku mezi Řípem, Mělníkem a Vltavou a rovněž v oblasti severně od Mělníka.

Janovi nyní patřilo rozsáhlé panství, jehož základy položil na přelomu 20. a 30. let. Držba většiny statků byla s císařovým svolením legalizována. Smiřický majetek s centrem v Roudnici tvořily rozsáhlé državy na Podřipsku, táhnoucí se až k Vltavě a Veltrusům a na druhém břehu řeky zasahující několika vesnicemi až do vzdálenějšího předpolí Prahy. Severně od Roudnice se rozkládaly Janovy majetky kolem Hořtky a Helfenburku. Poněkud stranou leželo panství housecké a východně od něj državy na Mělnicku, sahající až téměř do Pojizeří – do sousedství držav pánů z Michalovic. Držbu všech panství měl nyní Jan řádně potvrzenou panovníkem.

Jako pán takto velkého dominia se Jan zařadil mezi nejmocnější šlechtice v zemi, tím spíše, že se pohyboval v blízkosti císaře a byl často pověřován diplomatickými úkoly. Když dosáhnul takto významného postavení, rozhodl se Jan na konci 30. let oženit. Jeho volba padla na Markétu z Michalovic. Pro volbu Jana jako ženicha lze uvést jeho značné zkušenosti, získané při správě arcibiskupských statků. Dobrou vizitkou smiřického vladky bylo už samo jeho rozsáhlé panství, které vybudoval prakticky z ničeho. S Markétou měl Jan syna Václava a syna Jindřicha. Byl to Jindřich, který se stal pokračovatelem zprvu velmi úspěšného a vlivného rodu Smiřických. (Pokračování příště)

Miroslav Volák

Výsledky fotografické soutěže

V prosinci 2013 vyhlásilo město Smiřice ve Zpravodaji fotografickou soutěž s názvem MOJE SMIŘICE. Amatérští fotografové bez rozdílu věku mohli do soutěže zaslat max. 3 snímky, na nichž měly být zachyceny Smiřice netradičním pohledem nebo zajímavé momentky ze života města, pořízené v jakémkoliv ročním období.

Do soutěže se zapojilo 7 fotografů. Z 18 přihlášených fotografií se porotě nejvíce líbily tyto tři snímky:

1. místo – Jez a elektrárna na Labi, pohled pod Tyršovým mostem, autor Rostislav Hudeček

2. místo – Smiřice z nadhledu, autor Vladimír Sladký

Výhercům gratulujeme. L. Reichová

3. místo – Letecký snímek I., autor Jiří Ulrych

Zvláštní cenu za netradičně ztvárněný pohled na Smiřice udělila porota Lukáši Jankovi za snímek Smiřická planetka.

Nývltova ulice – polemika

V jednom z předchozích čísel Zpravodaje jsem polemizoval s panem Volákem, který odvozoval pojmenování ulice Nývltova podle lékárníka Vincence Nievelta. Já jsem se přikláněl ke vzniku pojmenování dle oblíbeného holohlavského děkana Aloise Nývltu (1820–1901).

V obecní kronice jsem však narazil na následující zápis, který dává za pravdu panu Volákovi: „28. ledna 1914 pojmenována ulice od čp. 209 k vodárně „Nieveltova“, na počest Vincence Nievelta, prvního lékárníka smiřického. V únoru 1932 položen přejezd přes Malburgovu vlečku v ulici Nieveltova, jako nouzová práce pro místní nezaměstnané.“

Kdy došlo k počestění názvu na Nývltova nevím. (Vincenc Nievelt se narodil roku 1861 ve Dvoře Králové, kde také roku 1929 zemřel.)

Pozn: Obecní smiřická lékárna povolena dekretem místodržitelství 14. července 1870, prvním lékárníkem zde V. Nievelt. Lékárna umístěna v čp. 14 ul. Palackého, zbourána, poslední majitel „soused Marek“, původně velký dům naproti vjezdu do sídliště Gen. Govorova. V. Nievelt odtud roku 1885 přešel do Jičína a později se vrátil do Dvora Králové, kde provozoval drogerii. (kronika města díl I. a II.)

Ing. Milan Plšek

Kulturní pozvánky

Kulturní středisko Dvorana, s.r.o. Vás zve:

sobota 28. 6. 2014 od 19 hod.

KONCERT ONDŘEJE SMEYKALA A DAGMAR ANDRTOVÉ VOŇKOVÉ

Přední český hráč na australský domorodý nástroj didgeridoo se po roce vrací do kaple Zjevení Páně, tentokrát doprovázen zpěvačkou, skladatelkou a představitelkou experimentální hry na kytaru Dagmar Andrtovou Voňkovou.

Kaple Zjevení Páně – vstupné 120 Kč

pátek 11. 7. 2014 od 19 hod.

QUEENIE (WORLD QUEEN TRIBUTE BAND)

Koncert přední revivalové kapely, v jejichž podání zazní největší hity legendárních Queen.

Stadion SK Smiřice – vstupné 120 Kč

sobota 6. 9. 2014 od 14 hod.

BABÍ LÉTO NA NÁDVOŘI

Přichystán bude program pro děti ve spolupráci s DDM Smiřice, ukázka výcviku psů kynologického kroužku TLAPKY, tradičně se představí pejskové ze smiřického útulku, kapli Zjevení Páně vás provede hraběnka ze Šternberka se svou schovankou. O hudbu se letos postará kapela FORSÁŽ, na závěr vystoupí MARKÉTA KONVIČKOVÁ s DANIELEM MRÓZKEM.

Nádvoří smiřického zámku. Občerstvení v místě zajištěno. Vstup zdarma.

Na druhou polovinu roku pro vás připravujeme:

- zábavný pořad s Vladimírem Hronem
- koncert kytarového orchestru s Milošem Dvořáčkem (kaple Zjevení Páně)
- divadelní představení Drahé tety a já
- taneční zábavu
- vánoční koncerty:
 - v KD Dvorana zahraje Václav Marek se svým swingovým ansámblem Blue Star
 - v kapli Zjevení Páně vystoupí Daniela Šinkorová a tradičně Jaroslav Svěcený

Přijímáme přihlášky do tanečních kurzů na podzim 2014.

Cena za 13 lekcí + Věneček:

- 1 400 Kč/jednotlivec
- 2 600 Kč/taneční pár

Cena za gardenku pro doprovod – 500 Kč/osoba.

Přihlášky podávejte přímo v KD Dvorana, informace na tel. č. 602 316 525.

Kontejnery 1 – 12 m³

Avie a Multicara, Scania sklápěč – nosnost 10 tun.

Přeprava písku, betonu, sutí, kůry a dalších materiálů,
nakládání a skládání hydraulickou rukou.

Práce montážní plošinou: 10 a 20 m.

Zemní práce: minibagrem a traktorbagrem.

Nakládka sypkých materiálů.

Prodej písku a kameniva.

www.nalozitaodvezt.cz, tel. 602 242 042

Zpravodaj Smiřic, Rodova a Holohlav

Vydává město Smiřice, Palackého 106, 503 03 Smiřice, tel. 495 809 010, fax. 495 809 018, www.mestosmirice.cz

Evidenční číslo: MK ČR E 16060

Redakční rada: Miroslav Volák, Ladislava Reichová, Jan Novotný, Ilona Hušáková, Leona Rousková

Příspěvky zasílejte na adresu: Městská knihovna ve Smiřicích, Zámek 1, e-mail: knihovna@mestosmirice.cz

Grafická úprava: Ing. Vladimír Prachař, grafické studio Náchod. Tisk: Tiskárny B.N.B., spol. s r.o., Velké Poříčí

Vychází 2x ročně (v červnu a v prosinci). Cena 1 výtisku 20,- Kč. Náklad tohoto čísla 400 ks.

Ve Smiřicích a Holohlavech předplatitelům donáška až do domu.

Prodej: Tabák – Zemanova ul., Tabák – Palackého ul., podatelna MěÚ Smiřice.

Uzávěrka příspěvků pro číslo Zpravodaje 2/2014 – 22. 11. 2014.

Redakční rada se neztotožňuje s obsahem uveřejněných článků. Tiskové chyby vyhrazeny.

P. Andrýs: Zázrak!? Na věži je Měsíc!

V. Sladký: Na poprvé se to nepovedlo !

**P. Andrýs: Když Pat a Mat pracují
– rovnali koleje a převrátili velký kolejový jeřáb**

M. Volák: Júúúú – ta je veliká!

M. Volák: Víc vlaků se už ve Smiřicích nevešlo

M. Volák: U Zderaze zvítězil vlak